

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**MAGISTERSKÉ
KOMBINOVANÉ STUDIUM**

2012 – 2014

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Blanka Němcová

**Monografie o životě a díle Ladislava Stehlíka jako učitele
a umělce**

Praha 2014

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Albína Měchurová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER
COMBINED STUDIES
2012 - 2014

DIPLOMA THESIS

Blanka Němcová

**Monograph on life and work of Ladislav Stehlik,
a teacher and an artist**

Prague 2014

The Diploma Thesis Work Supervisor:

PhDr. Albína Měchurová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 20. 2. 2014

Blanka Němcová

Poděkování

Děkuji paní PhDr. Albině Měchurové, vedoucí této diplomové práce, za odbornou pomoc a především cenné rady při jejím zpracování.

Dále bych ráda poděkovala paní PhDr. Blance Stehlíkové CSc., za čas, který mi věnovala a za odpovědi na mé otázky.

Anotace

Diplomová práce se zabývá životem a dílem Ladislava Stehlíka. Jeho dílo je velkým uměleckým přínosem pro region jižních Čech. Stejně tak jako pedagog měl vliv na žáky a lidi, které vzdělával. Dále se tato práce zabývá jeho uměleckým vývojem od básní k próze a malířství. Práce pomáhá pochopit tehdejší dobu a život na venkově, její atmosféru.

Klíčové pojmy

Básnické sbírky, Jihočeský kraj, literární dílo, pedagogická činnost, poezie, próza, škola, typologie, umělecká tvorba, úloha učitele, výtvarné umění, životní úloha.

Annotation

This thesis deals with the life and work of Ladislav Stehlík. His work has an important artistic contribution to the region of South Bohemia. As well as his work, he had a great influence on his students and disciples as a teacher with his specific way of education. Furthermore the thesis introduces his artistic progression from poems to prose and painting. The thesis helps to understand period of that times, country life and its atmosphere.

Key words

Fine arts, literary work, living role, poetry, poetry collection, prose, role of the teacher, school, South Bohemian Region, teaching activity, work of art.

Obsah

ÚVOD	8
1 PROČ JSEM SI VYBRALA LADISLAVA STEHLÍKA	10
2 KDO BYL LADISLAV STEHLÍK	12
3 OBEC MYSLÍV	16
3.1 Léta strávená v Myslívě	18
3.2 Myslívská škola	21
4 LADISLAV STEHLÍK JAKO PEDAGOG	26
4.1 Typologie Ladislava Stehlíka	30
4.2 Učitelství začátky Ladislava Stehlíka.....	34
5 VLIV LADISLAVA STEHLÍKA JAKO UMĚLCE A UČITELE ..	41
6 UMĚLECKÁ TVORBA LADISLAVA STEHLÍKA	46
6.1 Básnické sbírky Ladislava Stehlíka	47
6.2 Stehlíkova próza.....	51
6.3 Výtvarné umění Ladislava Stehlíka	56
7 VÝROČNÍ VZPOMÍNKOVÉ AKCE	60
ZÁVĚR	65
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	68
SEZNAM ZKRATEK	70
SEZNAM OBRÁZKŮ	71
SEZNAM PŘÍLOH	72

ÚVOD

Jako cíl mé diplomové práce na téma „Monografie o životě a díle Ladislava Stehlíka jako učitele a umělce“ jsem zvolila prostudování a důkladné prozkoumání života významného spisovatele, umělce, básníka, malíře a učitele Ladislava Stehlíka na základě syntézy dosažených a dosažitelných informací a pramenů. Zaměření diplomové práce má vytvořit celistvý obraz o jeho životě a díle a současně analýzou získaných materiálů potvrdit či vyvrátit stanovené pracovní hypotézy.

Zajímala jsem se o Ladislava Stehlíka především jako o učitele a byl mi inspirací v rozhodování, proč bych také chtěla učit. Jeho cit a láska k lidem je to, co mě na něm učarovalo.

Básník se vryl do srdcí mnoha lidem a také se neodmyslitelně vepsal do mnoha míst, jež se stala inspirací k jeho dílům. Jeho bohatá tvorba a inspirující život byl podkladem ke zpracování mnoha autorských děl o něm jako o významném regionálním autorovi. Nápadu zpracování jeho života a odkazu se chopilo již několik studentů. Šla jsem tedy mimo jiné po stopách předchozích badatelů jeho života a snažila se vypátrat něco, co dosud nebylo uvedeno a zaměřit se v souladu s cílem mé práce na osobnost Ladislava Stehlíka, zejména jako pedagoga.

Jeho tvorba byla naplněna i citem estetickým díky krásám přírody, kterou tak rád obdivoval a všestranně popisoval. Můj úkol není jednoduchý proto, že Ladislav Stehlík není autorem neznámým. Působil v mnoha uměleckých kategoriích, a jeho odkaz byl zpracován v několika bakalářských a diplomových pracích, jak upřesňuji v seznamu literatury. Autoři těchto absolventských prací si však vybrali pouze umělecké zaměření, které zpracovali. Proto jsem zvolila jako obsah mé práce komplexní monografii o celém jeho tvůrčím životě.

V záměru diplomové práce na téma „Monografie o životě a díle Ladislava Stehlíka jako učitele a umělce“ jsem si stanovila pracovní hypotézu že:

- 1) Ladislav Stehlík jako člověk a pedagog měl během svého života vliv na žáky, které učil a svým pedagogickým přístupem je ovlivňoval;
- 2) Ladislav Stehlík svým uměleckým odkazem pomáhá pochopit tehdejší dobu.

Diplomová práce je rozvržena do 7 kapitol.

V první kapitole jsem obhájila výběr tématu, který považuji za důležitý a který současně vysvětluje spojitost mezi Ladislavem Stehlíkem a mým rozhodnutím studovat bakalářský obor učitelství odborného výcviku a praktického vyučování a následně i obor Andragogiky.

Následující druhá kapitola se týká samotného autora, jeho původu, dětství, mládí až do dospělosti, jako vysvětlení a otevření uvedeného tématu.

Třetí kapitola se zaměřuje na vesnici Myslív, kde Ladislav Stehlík prožil tvůrčí i učitelské začátky. Vesnice Myslív byla pro autora druhým domovem a také místem, které ho inspirovalo.

Čtvrtá kapitola popisuje pedagogickou činnost Ladislava Stehlíka. Začátky učitelského působení Ladislava Stehlíka v Myslívě. Zabývá se jeho typologií a přínosem pro obor učitelství.

Další kapitolou jsem se navázala na pedagogickou stránku Ladislava Stehlíka vlivem, který měl jako učitel a umělec. Popisuji zde také odkazy autora, které jsou neustále zpracovávány jak jeho obdivovateli, přáteli, umělci i studenty, kteří si tak připomínají tvorbu a odkaz Ladislava Stehlíka.

V následující šesté kapitole je popsána umělecká činnost a autorská díla Ladislava Stehlíka. Popisuji v této kapitole všechny stránky Ladislava Stehlíka - básnickou, prozaickou i malířskou tvorbu.

Obsahem sedmé kapitoly jsou výroční vzpomínkové akce, které v Bělčicích a v Myslívě připomínají Ladislava Stehlíka a jeho tvůrčí život.

V závěru diplomové práce je vyhodnocení pracovních hypotéz.

Důležitým zdrojem tématu diplomové práce „Monografie o životě a díle Ladislava Stehlíka jako učitele a umělce“ je doplnění o rozhovory s pamětníky, kteří znali Ladislava Stehlíka jako člověka, pedagoga a autora. Stěžejním jsou rozhovory se Stehlíkovou dcerou, historičkou PhDr. Blankou Stehlíkovou, CSc., jako nejbližším člověkem, který ho znal a žil s ním. O Ladislavovu Stehlíkovi, jako o učiteli toho nebylo mnoho zveřejněno, proto mě zaujala právě tato oblast. Současně je mým záměrem jeho pedagogickou činnost vyzdvihnout.

1 PROČ JSEM SI VYBRALA LADISLAVA STEHLÍKA

Odpověď na tuto otázku „Proč jsem si zvolila Ladislava Stehlíka“ se mi zdála zřejmá vzhledem k mému vztahu k jeho osobnosti, vztahu k místům, kde působil, znalostem lidí, kteří měli a mají k němu svůj citový vztah. Domnívám se, že člověka, jako byl Ladislav Stehlík, není možné neobdivovat a nenapsat o něm. Dokázal mnoho věcí a především to, že se zapsal mnoha lidem do jejich srdcí a paměti svou dobrotou, vzdělaností, láskou k přírodě a lidem bez ohledu na to jací jsou. Lidé, se kterými se v průběhu života a putování po krajinách setkal, si na něj velmi dobře pamatují, díky jeho jedinečnosti.

Moje babička, Karolína Galušková, která pochází právě z Myslíva, často vyprávěla svoje školní zážitky svým dcerám Janě a Blance, z nichž druhá je moji maminkou. Vzhledem k tomu, že tehdejší kultura na vesnici byla velmi omezená, byly rozhovory pamětníků starších časů velmi žádoucí a zajímavé. Dělo se tak zejména za dlouhých zimních večerů, kdy například při draní peří se vyprávěly historky z mládí. Tak i já jsem se zprostředkovaně dozvěděla o tom, jak probíhala výuka na vesnické škole, jací byli učitelé, čím kdo byl charakteristický, jak přistupoval k výuce, jak byl hodný či přísný a hodnotilo se, jak se daný učitel vryl do paměti svých žáků jako kantor i člověk.

Takže ačkoliv jsem neměla tu čest se s Ladislavem Stehlíkem setkat osobně, protože zemřel v září roku 1987, tak mě jeho osobnost naprosto učarovala. Můj vztah k jeho osobě je kromě jiného podpořen i skutečností, že ve svém díle „Můj Myslív“, popisuje mé rodiště, kde jsem vyrůstala i já a dodnes tuto malebnou vesničku navštěvuji se svými rodiči každou volnou chvíli.

I když by se mohlo zdát, že není něčím výjimečná, pro mě, stejně tak jako pro Ladislava Stehlíka, má zvláštní osobité kouzlo. Plně chápu a dobře rozumím významu z výše uvedené knihy:

„Má vsi, všemi kořeny zarostlá ve mně, ty vápnem vonící před poutí uprostřed srpna, ty ve žních zalidněná jen babkami a košiláčky, požáry ožehnutá, tvou budoucnost si v dětech uhaduji, minulost dalekou čtu z názvů polí a luk...“¹

„Neznám v české zemi mnoho míst, která by měla do všech stran tolik rozvírané hloubky jako Myslív, kopčítá ves nad rozsáhlým rybníkem, obzvlášť drahá mému srdci.“...²

Tato slova vyjadřují Stehlíkův cit k této prosté vesničce a jakoby mě samotné mluvil ze srdce. Strávil tu patnáct let, která hodnotil jako krásně prožitá léta. Tato velmi silná citová vazba přetrvávala až do jeho smrti. Chci tedy jeho odkaz zpracovat, nahlédnout do jeho dětství a kraje, který mu byl inspirací po celý jeho tvůrčí život.

¹ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 5. ISBN 80-7185-167-1.

² STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 5. ISBN 80-7185-167-1.

2 KDO BYL LADISLAV STEHLÍK

Ladislav Stehlík byl spisovatel, básník, prozaik, esejista, publicista, malíř, učitel a umělec s velkým srdcem a smyslem pro estetično. Narodil se 26. června 1908 v Bělčicích u Blatné (33 kilometrů od Myslíva) v rolnické rodině, jako druhorozený syn. Svoji krajinu miloval, obdivoval a také na ni později, když už žil jinde, často vzpomínal. Celý svůj tvůrčí život se věnoval Jihočeskému kraji. Fotografie Ladislava Stehlíka v příloze číslo 1 a 2.

Otec Karel Stehlík (1881 až 1953). Byl vyučeným krejčím a toto povolání vykonával celý život. Jako mladý byl na zkušené v Praze i za hranicemi našeho státu. Na nějaký čas pobyl pracovně ve Vídni. Později se stal krejčovským mistrem a pracoval v Bělčicích. Měl rád historii a hodně četl. Syn Ladislav po svém otci zdědil kromě lásky k četbě knih i moudrost a paměť předků. Karel Stehlík zemřel roku 1953.³

Matka Marie Stehlíková, za svobodna Slaninová (1883 až 1949) se narodila nedaleko Blatné ve vesničce jménem Vrbno. Jako dítě ve škole byla velmi nadaná, měla krásný rukopis a dobrou paměť. V mládí odešla pracovat do Ameriky do New Yorku, kde prožila sedm let. Na motivy její cesty napsal syn Ladislav Stehlík známou báseň „Maminčin lodní kufř“, který ji doprovodil na cestě za moře. Matka Ladislava Stehlíka byla ženou, jež vnímala svět s citem a byla též obdařena smyslem pro poezii. Pro syna Ladislava byla také představitelkou obdivuhodné lidské dobroty a pokory. Probudila v něm cit a lásku k domovu, přírodě – lesům, loukám, zvěři a také lidským osudům. Po návratu do vlasti se přestěhovala za rodiči do Bělčic a tam se seznámila s Karlem Stehlíkem, se kterým měla později pět dětí, z nichž prvorozený a poslední z dětí zemřeli.⁴

Oba rodiče Ladislava Stehlíka byli velice pracovití, prostí a především citliví lidé⁵. Svého syna vychovali s velkou láskou a díky této péči v něm utvořili vztah k lidem „prostého“ původu. Sám přece pocházel z nemajetné rodiny a jako malý kluk musel být se svými sourozenci rodičům tzv. „po ruce“ a pomáhat jim s nemalým hospodářstvím.

⁴ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 6. 22-091-85.

⁵ SOCHOROVÁ, L. *Klatovsko v díle Ladislava Stehlíka*. Klatovy: Arkáda, 2008. s. 6.

Nejčastěji pracoval jako pasáček dobytka. Práci na pastvě měl rád a nebyla to pro něj pouhá práce, ale i zábava. Na těchto místech prožil mnohá dobrodružství, spojené s hrami, táboráky a jinými radovánkami. Především byl v přírodě, kterou měl tak rád, a která se stala jeho společníkem a současně múzou po celý život.

„Náš klukovský život se soustřeďoval na pastvách a u rybníků. Od jara do jara byla zde pro nás přichystána stále nová překvapení. Ještě neodkvetly na Višňovce třešně a už nás lákala voda rybníka hrádku svým blaživým chladem. Na břehu jsme si hráli s mrskavými pulci, přelévající je z jedné škeble do druhé...“⁶

Takové dětství působilo na Ladislavovu osobnost a mělo obrovský vliv na jeho budoucí vnímání světa a přírody. Rodiče, sourozenci, blízké okolí, krásné dětství plné her, objevování a spontánnosti v Ladislavovi utvořilo citlivou a vnímavou duši, kterou později v krásné podobě přetvořil na papír v podobě slov a malby. Proto nelze říct jasně, zda byl Ladislav Stehlík primárně spisovatelem či malířem. Vnímал a vykresloval svět malířsky a básnicky ho vyslovoval.⁷

Celé dětství tedy prožil v Bělčicích, kde také navštěvoval obecnou školu, do měšťanské školy pak chodil do nedaleké Blatné. Ladislavův otec v něm vypěstoval vztah k literatuře, protože sám rád četl a měl celkem působivou sbírku knih o národní minulosti.⁸

Malý Ladislav tak měl možnost objevovat svět literatury od útlého dětství. První knihou, kterou si Ladislav Stehlík přečetl, byly „Staré pověsti České“ od Aloise Jiráska. Tato publikace dala volnost jeho fantazii, která se tak mohla plně rozvíjet spolu s obrázky, ve kterých často nacházel přirovnání se skutečnými postavami, kterého ho obklopovaly. Pro vyvolání vzpomínek z dětství o četbě, si Ladislav Stehlík otevřel knihu s Alšovými obrázky, kterou považoval za své největší bohatství. Nad touto knihou se vracel zpět do svého rodného kraje, do dětství plné radovánek, do vůní přírody, do jiného světa, který už nikdy nebude takový, jaký byl tehdy v dětství.⁹

⁶ STEHLÍK, L. *Dědečku povídej*. Praha: Albatros, 1973. s. 10.

⁷ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 21.

⁸ Kolektiv autorů. *Ladislav Stehlík a jižní Čechy*. Bělčice a Blatná, 1988.

⁹ SOCHOROVÁ, L. *Klatovsko v díle Ladislava Stehlíka*. Klatovy: Arkáda, 2008. s. 7.

Na svůj rodný kraj nikdy nezapomněl a ve své literární tvorbě jej nejednou vyzdvihl. V knize „Dědečku, povídej“ své rodiště charakterizoval takto:

*„Náš domov působil a působí i na cizí návštěvníky svou tichou krásou rybníčitých hladin, tichostí svých lesů, rosnou vůní svých luk, byla to odedávna končina drobných zemědělců a nehlučných řemesel v jizbách, krajina alšovsky líbezná, s prosvítavými sosnovými lesíky a pečlivě obdělanými poli, stulená pod hradbou Brd a otevřená k šumavským horám. Mluví k nám důvěrně po zákonu srdce, je naším citovým vlastnictvím, všichni jsme jím nějak poznamenáni, odtud pocházíme a tady jsme.“*¹⁰

Na učitelském ústavu v Příbrami studoval Ladislav Stehlík v letech 1924 až 1928, krátce po maturitě pak začal pracovat jako učitel. Tedy od roku 1928 působil jako pedagog v mnoha školách na Klatovsku, nejdříve v obecných školách ve vesnicích Letětice, Hudčice, Koupě. V osudové vsi Myslív začal pracovat od roku 1930, učil tam celých patnáct let. Zde se také oženil. V příloze číslo 3 je uvedena kresba Myslíva, kterou kreslil Ladislav Stehlík. V Myslívě bydlel Ladislav Stehlík v chalupě u „Zajíců“ číslo popisné 8. V příloze číslo 4 je uvedena kresba domu. Myslív Stehlíkovi nedal pouze učitelskou praxi, ale dokonce zde poznal i svou vyvolenou ženu, také kolegyni učitelku Aloisii Lukešovou, která se pak stala jeho věrnou družkou až do jeho smrti.

Obrázek 1: Učitelský sbor v Myslívě 18. června 1935, uprostřed Ladislav Stehlík, vpravo dole Aloisie Lukešová (později Stehlíková)

Zdroj: STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka. 1998. s. 14. ISBN 80-7185-167-1.¹¹

¹⁰ KRŽIŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 85.

¹¹ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka. 1998. s. 14. ISBN 80-7185-167-1.

V září roku 1945 po válce, odešel Ladislav Stehlík se svou rodinou do Prahy, kde získal byt po panu Františkovi Halasovi. Naskytla se mu příležitost pracovat na Ministerstvu školství a Ministerstvu informací, ale obě nabídky odmítl. Chtěl se nadále věnovat pedagogické činnosti. Učil až do roku 1966 na třech smíchovských školách.¹² Všechny školy byly na Praze 5. Jeho vlastní pedagogické činnosti se blíže věnuji v kapitole o učitelství.

Když po mnoha letech pedagogické činnosti odešel do starobního důchodu, mohl se naplno věnovat literární činnosti a svým zálibám. Hodně rád cestoval a poznával krajiny. Kromě české země a svého milovaného jihočeského kraje navštívil i cizí země. Jako první zemi navštívil Francii a to již roku 1937. Do Sovětského svazu vycestoval roku 1957, 1968 - Kyjev, Novogorod, Suzdal, Vladimir. V roce 1975 navštívil Asii. Ladislav Stehlík se podíval i do Itálie roku 1966, v dalších letech pak vycestoval do Řecka, Egypta, Afriky.

Podíval se i do Jugoslávie v roce 1975. Následující rok vyjel Ladislav Stehlík do Polska, kde byl čestným hostem ve Varšavě a na jeho počest, byl pořádán literární večer, kterého se zúčastnili například profesori bohemistiky. Pracovně navštívil i Bulharsko a to dokonce dvakrát, dále pak Krym na Jaltě, Španělsko a Maltu.¹³

Vzpomínky na cesty do těchto navštívených zemí zachytil v cestopisných dílech „Slunce v olivách“ (1972), „Višňovou kůrou jaro voní“ a v části sbírky „Vratečín“. Jeho srdce však stále tíhlo k oblíbenému kraji jižních Čech, tam nacházel svou stálou inspiraci. Při jeho poutích po okolí Bělčic a Myslíva se setkával se starými přáteli a žáky a tato setkání mu neustále přinášela radost. Rodačka Marie Kohoutová se často vydávala na putování krajinou se Stehlíkem při jeho návratech do Myslíva. Je zároveň i přispěvatelkou do publikace o Myslívě. Dobře znala Ladislava Stehlíka, byl totiž významným přítelem její rodiny a při návratech rodinu vždy navštívil. Vydávala se s ním po okolí na jeho nejoblíbenější místa.¹⁴

¹² Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. 2013-09-14.

¹³ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 146-148. 22-091-85.

¹⁴ KRÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 93.

3 OBEC MYSLÍV

Těch patnáct let, které Stehlík strávil v Myslívě, se mu nesmazatelně vrylo do mysli. Vesnička Myslív a její krásy mu hodně připomínaly domov, jeho rodné Bělčice. V roce 2006 vyšla kniha o Myslívě, fotografií knihy „Myslív – historie a současnost“, přikládám v příloze číslo 5.

Když se Ladislav Stehlík dostal do Myslíva na počátku třicátých let, sám ani netušil, jak mu jeho pobyt v této malebné pošumavské vesničce změní život. Sám školní inspektor, který rozhodoval o učitelích, působících v okolí, nechápal, proč chce mladičkový učitel zůstat zrovna na tomto místě.

Ladislav Stehlík měl ale mnoho důvodů, proč zde touží zůstat. Čas strávený v této malebné vesnici, mu dal nejen inspiraci pro jeho tvorbu, ale také ženu, kterou si vzal a měl s ní dceru Blanku. Fotografií Ladislava Stehlíka s dcerou Blankou a ženou Aloisíí přikládám v příloze číslo 6. V Myslívě poznal nejen osudové lidi, ale také mnoho dalších, ze kterých se stali později přátelé i vděční posluchači, čtenáři i obdivovatelé jeho osobnosti, lyrického citění i celého jeho díla.

František Buriánek v díle „O současné české literatuře“ napsal, že Ladislav Stehlík svůj domov nikdy neopustil, byl stále doma ve svých vzpomínkách.¹⁵

„Je básníkem domova v tom širším smyslu – národním, neboť právě v krajině, kde se cítí doma, čte písmo národní historie, a v lidu, s nímž žije všechny lidské radosti a starosti, poznává společenství práce i národního osudu.“¹⁶

„Dojatě na vás vzpomínám jiskřivé myslívské zimy za slunečných dní s poezií bílých střeš a zasněžených polí, dýchajících mírem. Ojíněné lípy u kostela se proměnily v abstraktní sněhové sochy nebo křišťálové lustry.“¹⁷

Vesnice Myslív patří územně do okresu Klatovy a náleží pod Plzeňský kraj. Příslušnou obcí s rozšířenou působností je město Horažďovice.

Obec Myslív se rozkládá asi 22 kilometrů od Klatov a 16 kilometrů od města Horažďovice na východním úbočí zalesněného vrchu Štírka (706 m. n. m).

¹⁵ KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 13.

¹⁶ KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 13.

¹⁷ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha:Paseka. 1998. s. 36. ISBN 80-7185-167-1.

Východním směrem klesá terén širokým otevřeným údolím myslívského potoka, který u Vrčeně ústí do Úslavy (Bradavy). V příloze číslo 7 přikládám fotografie map Myslíva z let 1928 a mapy cyklotrasy „Stehlíkovi stezky“.

Obec Myslív je spádovou obcí se čtyřmi součástmi: Loužná, Milčice, Dolní Myslív a Nový Dvůr. Myslív leží ve výšce 583 metrů nad mořem. Celková katastrální plocha obce je 1576 ha, z toho orná půda zabírá pouze 36 procent. Asi jedna třetina výměry obce Myslív jsou lesy. Menší část plochy obce zabírají také louky.

Název obce prošel mnoho změnami a úpravami, v první polovině 14. století byl Myslív zapsán jako Myslewa a až roku 1916 dospěl do dnešní podoby Myslív.

Historie obce Myslív a jejího okolí je spojena s cisterciáckým klášterem, který stával pod Zelenou Horou. Po roce 1114 ho založili cisterciáci z franckého Ebrachu podporou knížete Vladislava II. První cisterciácký klášter v českých zemích byl založen v letech 1142 -1143 v Sedlci u Kutné hory.

Následovala pak opatství v Nepomuku, Plasech a další kláštery. Během stavby Nepomuckého kláštera, dobytého a vypáleného v roce 1420 husity, vznikla pravděpodobně i víska Myslívo, Myslevo či Myslív.¹⁸

„Rád bych věděl, Myslívská faro, kolik se tu od tvého založení vystřídalo kněží. Zpočátku to byli cisterciáčtí řádoví bratři z nepomuckého kláštera.

„Až z doby císaře Karla IV. známe jméno faráře Velislava, který na zdejší obroči byl ustanoven ze Zavlekova.“¹⁹

„Přišel jsem z Bělčic do Myslíva do zcela nového prostředí, které mi však některými přírodními rysy připomínalo můj rodný domov. Totéž jižní panoráma s rozsáhlým rybníkem a pozadím Šumavy mělo téměř tutéž podobu jako u nás doma, ale poněkud drsnější, vznosnější a dramatictější. Zpočátku jsem těžko zvykal zdejším podzimům a zimám. Nejdříve jsem se sbratřil s přírodou a polním kvítím, později s dětmi i jejich rodiči. Celý rok jsem pozoroval krajinu v jejích atmosférických proměnách a věřte, není to krajina ledajaká. Unese všechny stavy naší duše.

I když byl tehdejší Myslív ztracenou učitelskou štací bez autobusového spojení, jaksi stranou světa, nestal se mi nikdy ani závětrím, ani vystrkovem.“²⁰

¹⁸ KRÍŽ, M. a kol. *Myslív - historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 5-6. ISBN 80-7185-167-1.

¹⁹ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 30. ISBN 80-7185-167-1.

²⁰ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 45. ISBN 80-7185-167-1.

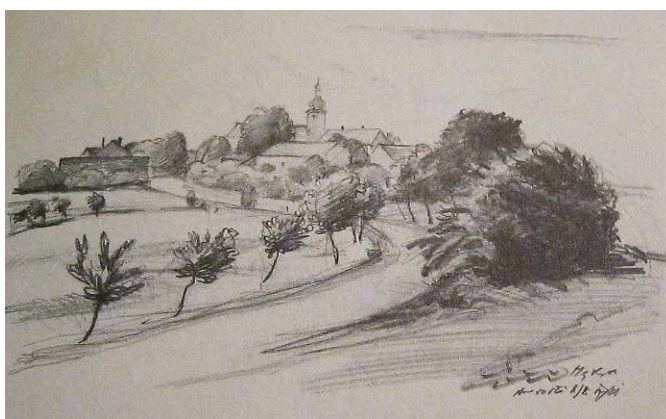
„Příroda a celá krajina s životem zdejších lidí byla dost velkou inspirační základnou pro uměleckou tvorbu. I dnes mne vábí svou mocí soustředivou a vracím se k ní pro nové pracovní podněty.“²¹

Ladislav Stehlík vzpomíná na svůj nesmělý příchod do Myslíva. Po čase zjistil, jak mu tato vesnice připomíná rodný domov a začal objevovat krásy zdejšího okolí. Vždy jsou nejtěžší začátky. Člověk přijde do nového prostředí, mezi nové lidi a zvyky. Přestože si zpočátku těžko zvykal, po čase se mu v Myslívě tak zalíbilo, že se sem i po letech často a rád vracel.

3.1 Léta strávená v Myslívě

Ladislav Stehlík miloval celý kraj jižních Čech, ale kromě domova mu v srdci a vzpomínkách utkvěla prastará farní vesnice s názvem Myslív, kde působil jako učitel nejdéle. Myslív jako malebná vesnička se svým jedinečným kouzlem a jeho okolní krajina mu tak velice připomínala rodné Bělčice, že ho považoval za svůj druhý domov. Básník a malíř Ladislav Stehlík Myslívu věnoval mnoho odkazů a maleb ve svých dílech. Uměl ve svých dílech dobře vystihnout charakter místa, jež mu byl druhým domovem. Na obrázku číslo 1 je fotografie Stehlíkovi malby Myslíva.

Obrázek 2: Kresba Myslíva - Myslív, Na Vartě 1941

Zdroj: STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 9. ISBN 80-7185-167-1.²²

²¹ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 45. ISBN 80-7185-167-1.

²² STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 9. ISBN 80-7185-167-1.

Ve vzpomínkové knize „Můj Myslív“ Ladislava Stehlíka, je součástí předmluvy osobitý popis Myslíva a myslívského okolí. Tato kniha je zároveň i Myslívu věnována.

Mnohé půvaby vesnice i krajiny kolem Myslíva vylíčil ve svém díle například takto:

Ladislav Stehlík napsal o Myslívě;

„Neznám v české zemi mnoho míst, která by měla do všech stran tolik rozvíravé hloubky jako Myslív, kopčítá ves nad rozsáhlým rybníkem, obzvláště drahá mému srdci. Je malebně zasazená do rozhraní tří okresů: klatovského, plzeňského a strakonického, uprostřed trojúhelníku mezi městečky Nepomukem, Horažďovicemi a Plánicí.

Východní obzor lemuje bělomodrá vlna zalesněných vrchů nad Strakonice, dále Katovická hora a až někde docela vzadu písecké Hůrky. Nad Oselci vystupuje z lesa kaple svaté Markéty, patronky žní, v dřívějších dobách hojně navštěvované poutní místo. Odtud obhlíželi myslívskou stranu básníci Jaroslav Vrchlický a Josef Václav Sládek, když tu byli letními hosty uměnilovného a vzdělaného šlechtice Reinholda Boos Waldeka.

...

Severní myslívské panoráma tvoří kromě Zelené hory vrch Štědrý se stopami prastarého hradiště, dosud neprozkoumaného, opředěného pověstmi, a završuje je Třemšín, nejvyšší hora brdského pásma.

Zpětným pohledem spatříme z Milové hory na straně severozápadní za jasných dnů zříceniny hradu Radyně, které jsou mateřským znamínkem krajiny plzeňské. Je tedy od Myslíva možno spatřit značnou část území jihozápadních Čech. Nejbližší nádraží Pačejov je od Myslíva vzdálené šest kilometrů a do okresního města Klatov se počítá z Myslíva dvacet kilometrů pěší chůze.“²³

Na řádcích, které Ladislav Stehlík věnoval vzpomínkám na Myslív, je znát dokonalá znalost myslívského okolí a lásce ke kraji charakteristickému rozlehlými loukami a rybníky.

Každá krajina naší krásné země by si zasloužila svého obdivovatele, jakým byl právě Ladislav Stehlík. Jeho upoutal kraj jižních Čech ze všech krajů nejvíce. Věnoval mu celý život, každou myšlenku, vzpomínku, hezké slovo a v neposlední řadě také mnoho maleb.

²³ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 7. ISBN 80-7185-167-1.

Ladislav Stehlík byl této vsi vděčný, jak uvádí ve své vzpomínkové knize. A Myslív je dodnes vděčný jemu:

„Myslívu vděčím za bohatě prožitá léta své mladosti, za mnoho podnětů k literární tvorbě, za šťastné rodinné zázemí, které ji umožňovalo. Během let mi tato krajina svěřila některá svá tajemství. Dovedu už číst z její minulosti i z lidských tváří našeho času. Bronzové spony, vykopané na místě starého hřbitova, jsou svědkyněmi nejstaršího slovanského osídlení v kraji.

Naši bývalí žáci pokračují v práci svých rodičů a prarodičů, zvelebující své rodiště za zcela změněných podmínek. Radují se z jejich úspěchů a považují se stále za zdejšího občana. I když od mého myslívského působení uplynuly již víc než čtyři desítky let, těší mne, že díky několika přátelům se mohu do Myslíva a Nehodíva kdykoliv navracet jako domů.“²⁴

Ladislav Stehlík ale nebyl jediným básníkem, jež opěvoval krásu jižních Čech. Dalším významným regionálním spisovatelem, novinářem a básníkem byl Ladislav Khás. Ladislav Khás vyrůstal v této oblasti - Stříbrných hor a Myslíva.²⁵

Byla to krajina i Mikoláše Alše, Antonína Sovy a Julia Zeyera.

Ladislav Stehlík při svém pobytu v Myslívě nejen učil, psal a kreslil, ale také přispíval do různých kulturních rubrik jako plzeňská „Nová doba“, pražských časopisů „Rozhledy“, „Lidové noviny“, „Čin“ a sborníku „Práce“. Jeho příspěvky můžeme nalézt i v deníku „Drůza“, kam přispíval v letech 1932-1933.²⁶

Ve volných chvílích navštěvoval města Plzeň a Prahu, kde se seznámil s mnoha významnými umělci v rámci regionu i mimo něj. Do Plzně zajížděl velmi často a měl ji rád. Scházel se tam s přáteli umělci v Němcově vinárně v Sedláčkově ulici. Zde se diskutovalo a debatovalo o jejich tvorbě a její hodnotě.²⁷

Za pobytu v Myslívě, vzniklo i několik významných básnických sbírek, například „Kvetoucí trnka“, „Zpěv k zemi“, „Kořeny“, „České jaro“, „Symfonie v bílé“ a „Madoně“, kterým se budu věnovat blíže v kapitole o autorově tvorbě.

²⁴ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 54. ISBN 80-7185-167-1.

²⁵ STEHLÍK, L. *Země zamýšlená I*. Praha: Československý spisovatel, 1986. s. 127.

²⁶ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 11-12.

²⁷ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 12.

3.2 Myslívská škola

Z myslívské kroniky, která je uložena na Obecním úřadě v Myslívě, jsem se dozvěděla o historii školy, o samotné budově, počtech žáků, jež školu navštěvovali i o učitelích, kteří tam učili.

Po kostele a faře je nejstarší budovou prastará škola z roku 1810. Školní pamětní kniha založená roku 1792 zaznamenává už ale jednotřídní školu, která stála v místech dnešního parku na návsi, kde teď nalezneme památník padlých vojáků.

Kronikář ve školní knize napsal o počátcích myslívské školy:

„Kdy se při faře myslívská škola začala, neví se, bezpochyby tenkrát, kdy se začala fara.“²⁸

Údajně to bylo chatrné stavení, do něhož byla dána jednotřídní škola. V roce 1730 však do základů celá shořela. Opět znovu vystavěna byla pak velmi obtížně.²⁹

„Údaje o vzniku školy se různí. Dochovala se zpráva, podle níž škola zahájila svou činnost společně s farou v roce 1388. Druhá zpráva udává rok 1646.“³⁰

Pamětní školní kronika Myslíva udává rok 1792.

Úkoly, které musel v tehdejší době plnit kantor v Myslívě za své činnosti, je s dnešními povinnostmi učitelů základních škol (na vesnicích) nesrovnatelné:

Učitel musel děti vést a cvičit předepsaným způsobem a dobrému umění učit. V Myslívě a Neurazech, při službách božích zpívat a hrát na varhany. Obsluhoval při mších a dalších duchovních úkonech. V kostelní lampě hlídal věčně hořící světlo. Pekl tenké, bílé placky nazývané „Hostie“, které se dávali věřícím při mších. Staral se i o kostelní roucho a další činnosti spojené s kostelem. Ráno, v poledne i večer zvonil každý den klekání. V letním čase hlídal počasí v období žní a v případě viditelného nečasu musel ihned zazvonit na zvon. K jeho povinnostem patřila i samotná péče o kostelní zvony. Učitel musel hlásit farářovi, když někdo onemocněl a mnoho dalších úkonů.

Kantor měl „požehnaně“ povinností a za všechny tyto splněné činnosti obdržel od obyvatel stanovený příjem.

²⁸ Kronika obce Myslív.

²⁹ Kronika obce Myslív.

³⁰ KRÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 56.

Za zpívání při mších dostával šest krejcarů od toho, kdo si zpívání vyžádal. Obyvatelé mu platili také za zápisy křtin, úmrtí a svateb do místní matriky.

Za všechny úkony, spojené s kostelem, dostával další krejcare a zlaté. Každý rok bylo součástí jeho příjmu i tzv. posnopné (snopy žita či ječmene) od obyvatel vesnice, kde působil. Od roku 1790 část těchto kantorových úkonů už přestala platit.³¹

Škola a její vybavení v 18. století bylo velmi skromné, součástí jednotřídky byl i pokoj pro kantora s klenutou kuchyní, komorou, chlévem, stodolou a půdou. Při budově byla pro učitele i zahrada. Toto vybavení se o mnohé nezměnilo ani na počátcích 20. století.

Školní inventář byl také skromný, skládal se ze základních věcí, které byly důležitou součástí tehdejší výuky. Součástí vybavení byla malá skříňka se zámkem pro školní knížky, stolek pro učitele, černá tabule, stoličky pro žáky, malé tabulky pro slabikování.

Další tabulky pro počítání, třicet žejdlíků, kamna, dvě formy na hostie, krabice na hostie, pak ještě hudební nástroje - dva vlašské bubny, čtyři truby se šňůrkami a stejný počet mundštruků³², čela, velké basy a dva kancionály.³³

V deseti „příškolených“ obcích bylo 177 dětí ve věku pět až šest let, kronika uvádí, že o dvacet let později se počet dětí navštěvujících školu zvýšil až na 150. Původní škola tak vzala za své, protože takový počet žáků nebyla schopná pojmout, musela se vystavit nová.

Tato nově vystavěná budova, která byla dokončena roku 1810, sloužila až do roku 1975. Dnes je z budovy, která fungovala jako základní škola do pátého ročníku, tělocvična sloužící pro místní spolek. V druhé budově „novější“, kam se chodilo od šestého až do devátého ročníku, je dnes OÚ Myslíva.

Když první vystavěná budova při větší docházce nestačila, jednalo se o vybudování další školní budovy. Mezi občany Myslíva se jí říkalo „Nová škola“, její otevření proběhlo 19. března 1881.³⁴

³¹ KRÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 56.

³² Mundštruk je trubka.

³³ KRÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 56.

³⁴ Kronika obce Myslív.

Do školy v Myslívě v roce 1885 chodily děti z mnoha obcí, z Myslíva, Polánky, Nového dvora, Pohoří, Loužné, Nehodíva, Štipoklas, Kovčina i Milčic. Z těchto vsí bylo 569 dětí školou povinných, z toho jen 121 pocházelo přímo z Myslíva. V té době zde působil i pan učitel Emanuel Hrdlička, jehož syn ve své knize „Křižíkův rodný kraj“ napsal:

„Otec měl ve třídě 160 dětí, nemohl ani krok udělati z obavy, aby nějakému školákovi nerozšlápl tabulku. Byla tehdy škola trojtřídní a chodily tam děti i ze Štipoklas a Kovčina. Docházka školní nebylo ovšem také taková jako dnes. Zmeškaných půldnů bylo více než nezmeškaných.“³⁵

„Nová myslívská škola“ se dočkala i nástavby v roce 1960. Téhož roku, kdy byla budova slavnostně otevřena, bylo povoleno otevřít i čtvrtou třídu. Po deseti letech přibyla i pátá třída, ale v roce 1925 se třídy musely bohužel uzavřít pro malý počet dětí z válečných let.

Roku 1906 se z přiškolených obcí odloučily Štipoklasy a Kovčín. Tyto obce si později vystavěly vlastní dvoutřídní školní budovy.³⁶

Jako na každé škole i zde byli oblíbení učitelé, kteří svou osobností působili nejen na své žáčky, kolegy, rodiče a okolí, tak i v Myslívě se takoví pedagogové našli. Na vesnicích bývají vztahy daleko intenzivnější, lidé jsou si tam mnohem blíží. Nic se tam neutají a všichni se velmi dobře znají. Má to své nevýhody, ale i výhody, protože učitel tak dobře zná osobnost dítěte i jeho individuální vlastnosti či potřeby. Kantor tak může snadněji promyslet přístup k jednotlivým žákům a formu a způsob individuální výuky.

Mezi oblíbené učitele patřili na tehdejší myslívské škole pan řídící Václav Jínovec, samozřejmě také ve své době Ladislav Stehlík, dále Václav Mašek a František Vodička, kterého žáci zaslouženě nazývali „miláčkem celé osady“. František Vodička se opravdu těšil velké oblibě ve svém okolí, byl hodně činný a kromě samotného učení na místní škole ještě zpíval v kostele na mších, byl dobrým zpěvákem, muzikantem a společníkem.

³⁵ KRÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 59.

³⁶ Kronika obce Myslív.

Po Františku Vodičkovi nastoupil na místo pana řídícího v období I. světové války Emanuel Hrdlička, byla to skutečně těžká léta, jak sám zapsal ve školní kronice. Václav Sommer byl dalším, kdo převzal funkci pana řídícího a též byl velmi oblíbený.³⁷

Za úřadování Václava Sommera měla škola podle kroniky to nejmodernější vybavení v oboru školství. To, aby škola byla takhle moderně vybavená na vesnicích, nebylo samozřejmé.

Škola měla „dílnu pro rukodělné práce chlapecké“, „kuchyně pro starší děvčata“ a „tělocvičnu“.³⁸

Školní úřady naléhaly na obec, aby byly obě budovy zrušeny a namísto toho byla vystavěna pouze jedna nová. Občané Myslíva se výstavbě nové školní budovy nebránili, ale přáli si, aby v nové školní budově byla umístěna „měšťanská/občanská“ škola. Záleželo jim na tom, aby jejich děti dosáhly odpovídajícího vzdělání, které potřebují v dalším životě.

V roce 1930 byl panem řídícím Pavel Purkema, který se zasloužil v Myslívě o zřízení „listové školy“. Tato škola sloužila jako škola pokračovací pro děvčata a hochy, kteří nenastoupili na řemesla. Měli povinnost navštěvovat školu každý čtvrtek, kdy probíhala výuka.

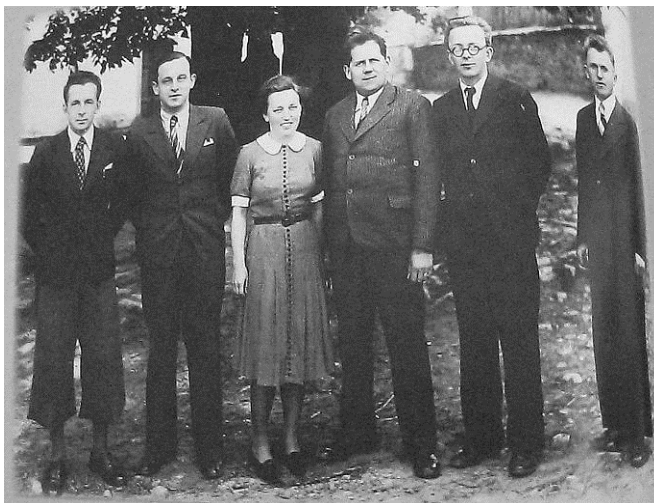
V roce 1930 na školu nastoupil nový mladičkový učitel Ladislav Stehlík. Školní rok 1932 až 1933 bylo na škole v pedagogickém sboru sedm učitelů ve složení: Jaroslav Baštář (definitivní učitel), Marie Němečková (výpomocná učitelka), Karel Pucherna (definitivní řídící učitel), Aloisie Lukešová (definitivní učitelka a také budoucí žena Ladislava Stehlíka), Ladislav Stehlík (učitel čekatel). Dále Marie Macháčková (učitelka ručních prací) a František Hrouda (výuka náboženství). Obrázek číslo 3 je fotografie učitelského sboru v Myslívě ve čtyřicátých letech 20. století zprava: Baštář, Ladislav Stehlík, Svoboda, jméno neuvedeno, Vágner a Klečka. Další fotografii přikládám v příloze číslo 8, kde je uvedena fotografie učitelského sboru v Myslívě.³⁹

³⁷ KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 59.

³⁸ Kronika obce Myslív.

³⁹ KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 59.

Obrázek 3: Učitelský sbor spolu s Ladislavem Stehlíkem z roku 1940

Zdroj: KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 62.⁴⁰

Základní škola se na konci dvacátého století potýkala s nedostatkem navštěvujících žáků, což byl oproti roku 1885, kdy školu navštěvovalo téměř 600 žáků, velký paradox. Dříve nebyly k dispozici vhodné školní prostory na tak velké množství žáků, a když už byly, pro změnu nebyli žáci, kteří by docházeli na výuku. V příloze číslo 9 jsou uvedeny fotografie myslívské školy.

Když Ladislav Stehlík učil na myslívské škole ve školních letech 1934/1935, navštěvovalo školu 184 dětí, v letech 1937/1938 jich bylo už „jen“ 154. Na tehdejší školní možnosti bylo opravdu hodně dětí.⁴¹

Roku 1999 byla škola definitivně uzavřena pro nedostačující návštěvnost dětí.⁴²

⁴⁰ KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 62.

⁴¹ KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 59.

⁴² KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 6.

4 LADISLAV STEHLÍK JAKO PEDAGOG

Ladislav Stehlík měl kromě působivého daru psát verše a malovat ještě další jímavou vlastnost a to umění učit. Dokázal děti vtáhnout do výuky svým vyprávěním a použitím nejlepších „didaktických“ pomůcek, jako je názornost. Učitelské povolání má velký význam pro společnost v oblasti vzdělávání a výchovy. Pedagogové jako byl Ladislav Stehlík, se významně podílejí na vzdělávání a také na výchově dětí a mladistvých. Utvářejí, formují a rozvíjí jejich osobnost. Pomáhají v osvojení si znalostí a dovedností, které pak mohou uplatnit v životě. Tato profese je velmi náročná a je na ní kladeno mnoho požadavků a očekávání. Je stále hodnocena a sledována jak odborníky, tak i širokou veřejností. Je náročná mimo jiné proto, že na rozdíl od jiných profesí učitel působí celou svou osobností. Ladislav Stehlík pomáhal v osvojení si znalostí a dovedností, snažil se naučit i více než tehdejší možnosti a doba dovolovaly.

V letech, kdy Ladislav Stehlík studoval, se učitelé a učitelky vzdělávali v ústavech rozdělení podle pohlaví a kursy trvaly čtyři roky. Podmínkou přijetí do prvního ročníku na tyto ústavy, bylo dosažení patnáctého roku žáka, skvělý zdravotní stav, jak fyzický, tak duševní a dobré chování i potřebné znalosti.

Zájemce musel vykonat příslušnou a velmi přísnou přijímací zkoušku, která se vztahuje k předmětům vyučovaných na školách reálních a nižších gymnasiích s výjimkou cizích jazyků. Pokud všechny tyto podmínky zájemce splňuje, byl přijat bez ohledu na vyznání náboženství. Při těchto ústavech byla také zřízena škola cvičná a vzorní pro budoucí praktické zkušenosti chovanců ústavu a chovanky měli k ústavu k dispozici ještě dětskou zahrádku.⁴³

⁴³ KAŠPAR, T. a D, KAŠPAROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 104. ISBN 978-80-247-2429-4.

Na učitelstských ústavěch se vyučovalo těmto předmětům:

„Náboženství, vychovatelství, nauce vyučovací a historii i vědám pomocným těchto nauk, mluvnici a znalostem literatury, matematice, popisujícím přírodovědám (zoologii, botanice a mineralogii), přírodopytu (fyzice a počátkům chemie), nauce o ústavě vlastenecké, polnímu hospodářství, kreslení (geometrickému i od ruky), hudbě a tělocviku.“⁴⁴

V záměru výuky bylo též vhodným způsobem vzdělávat a vychovávat děti hluchoněmé a slepé. Vést děti k zahrádkaření i při mateřských školkách.

Pro učitelky byly vyjmenované vyučované předměty ještě doplněny o geografii a historii, aritmetiku, zpěv, nauku o domácím hospodářství, cizí jazyky a ženské práce ruční.

Školní ministr vyučování ze zemského úřadu ustanovil, kterým jazykem se bude na těchto učitelstských ústavěch vzdělávat, pokud zemský zákon neurčí jinak. Dále se může „chovanec“ vzdělávat ještě v dalším jazyce vlasteneckém.

Mohli pak vyučovat v případě potřeby i jiným jazykem. Studujících učitelstský ústav nesmělo být v jednom ročníku více než čtyřicet. Při splnění všech náležitostí a předmětů za čtyři roky na učitelstském ústavě vykonal chovanec zkoušku ze všech těchto předmětů, a pokud uspěl, získal vysvědčení o dospělosti.

Pak se z chovance stal mladší učitel nebo provizorní učitel. K tomu, aby se z něj stal definitivní učitel, musel ještě vykonat zkoušku způsobilosti k učení.

Když splnil tyto podmínky, dostal za úkol ještě minimálně dva roky vyučovat ve škole. Za těchto předpokladů mohl učitelstský kandidát vykonávat učitelstské povolání na školách měšťanských i obyčejných, a to bez omezení. Zkouška se v případě neúspěchu mohla opakovat pouze jednou.⁴⁵

Z těchto podmínek, které musel budoucí učitel splnit, vyplývá, že nebylo jednoduché se stát v těchto dobách kantorem. Člověk, který chtěl toto povolání vykonávat, musel mít velkou motivaci a odhodlání pro toto poslání. Musel též prokázat opravdu značné znalosti a intelekt k tomu, aby splnil všechna stanovená kritéria.

⁴⁴ KAŠPAR, T. a D. KAŠPAROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 104-105. ISBN 978-80-247-2429-4.

⁴⁵ KAŠPAR, T. a D. KAŠPAROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 103-105. ISBN 978-80-247-2429-4.

Ve třicátých letech, kdy Ladislav Stehlík jako mladý začínající učitel měl první kontakty s výukou a žáky, vyučovalo se základními a jednoduchými metodami. Především na vesnicích měli učitelé snahu předat dětem co nejvíce vědomostí a znalostí. Byla to doba reform. Kantoři pracovali ve ztížených podmínkách, při velkých počtech dětí ve třídách a s omezenými možnostmi a pomůckami k výuce. Přesto se mezi žáky tehdejší školy a výuky našli i tací, kterým tento základ stačil k úspěšnému životu, někdy dosáhli i významných pozic.

Učitelství je hlavně o osobní motivaci, toto povolání by bez vysoké míry předpokladů nemohlo splňovat správná kritéria a to jak pedagogická, tak morální. Ladislav Stehlík měl jako svou motivaci děti a práce s nimi ho velmi bavila. Tento zájem, jak lze z jeho přístupu k žákům dedukovat, považoval za stěžejní pro správné a úspěšné vykonávání profese učitele. A samozřejmě vnímal, že jedním z hlavních specifik pedagogické práce je, že její základy stojí právě na vztazích a lásce k dětem. Ladislav Stehlík byl trpělivý člověk s neobyčejným uměním naslouchat. Pro povolání učitele měl cit. Začínal jako velmi mladý. Bylo mu dvacet let.

Na učitelském ústavu v Příbrami maturoval v roce 1928 a brzy po té se vrátil do svého rodného kraje. Jeho první učitelské místo bylo v Leleticích nedaleko domova. Učil zde jednotřídku. Od roku 1929 působil v Hudčicích, ale jen pouhé dva měsíce. Ještě téhož roku přešel do školy v Koupi na jeden školní rok. V roce 1930 nastoupil do Mysliva. Ve svých rodných Bělčicích nikdy neučil.⁴⁶

Pana učitele Ladislava Stehlíka děti milovaly, při jeho pedagogickém působení v Praze se setkal i s tím, že jej děti vyprovázely i na tramvaj a s radostí nosily sešity.⁴⁷

Je to celoživotní vzdělávání a doplňování si vědomostí. Učitel musí být také specialistou na práci s lidmi v kontextu vzájemného působení a formování člověka druhým člověkem. Má plnou zodpovědnost za informace a poznatky, které žákům předává. Má vliv na psychiku, osobnost a celkové vnímání člověka. Utváří, formuje, cvičí a zdokonaluje jejich myšlení. Učitelství není jen povoláním, které si jedinec zvolí, ale celoživotním posláním.

⁴⁶ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 10.

⁴⁷ Na základě ústní sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-09-14.

Osobnost učitele a jeho kompetence jsou z hlediska vlastností člověka velmi významné, protože svou osobností ovlivňují nejen žáky, ale všechny, kteří s ním přicházejí do kontaktu. Vzhledem k tomu, že učitelská profese není jen povolání, ale životní styl, je osobnost pedagoga v neustálém hledáčku. Učitel, který dosáhne vrcholu své profese, je vlastně nejvzdělanější a nejzkušenější. Často se setkáváme s pedagogy, kteří vykonávají své povolání ještě dlouho po tom, co odešli „úředně“ do důchodu. O jejich znalosti a zkušenosti má společnost největší zájem. Tehdy má za sebou učitel zhruba třicet let „kantorství“, prošlo jeho výukou nespočet žáků a získal znalosti, které z něho utváří toho zkušeného pedagoga.

Na mladé učitele není pohlíženo jednoznačně ve smyslu zkušeností a délky praxe. Délka učitelské praxe a zkušenost nejsou zárukou dobrých výsledků, i mladý učitel může mít skvělé výsledky i přes své mládí a nezkušenost.

Mladý učitel má svou podstatnou roli ve výuce pro svůj elán a moderní pohled. Mladistvý přístup může naopak žáky přesvědčit o tom, že je jim učitel blíže a rozumí jim, protože není to tak dlouho, co i on seděl v lavicích.

Nezáleží tolik na tom, jaké vlastnosti učitel má, ale spíše na tom, co dělá a jak to dělá. Vždy byly vedené laické diskuze i v odborných kruzích nad tím, jaký by měl učitel být a dle mnoha výzkumů, které byly provedeny, neexistuje jednoznačná univerzální definice dobrého či efektivního učitele.

Učitelovy rysy osobnosti jsou dány také typem učitele. Jedním z rysů je tvořivost, schopnost hledání nového, nových postupů, technik a metod. Důležitý je i zásadový morální přístup vycházející z humanismu, smyslu pro demokracii, vztahu k práci, ukázněnosti a pevné vůli to všechno jsou vlastnosti člověka a pedagoga, jako byl Ladislav Stehlík.⁴⁸

⁴⁸ PRŮCHA, J. *Učitel*. 1.vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-303-X.

4.1 Typologie Ladislava Stehlíka

Učitelství je povolání s poměrně univerzální působností. V této sféře lze uspokojovat mnoho nejrůznějších aspirací života a naplňovat mnohé životní cíle – třeba rodičovské i umělecko-estetické. Osobní příklad Ladislava Stehlíka jako učitele a kouzlo jeho osobnosti byli nenahraditelné a pro tehdejší žáky také nezapomenutelné. Přinášel do třídy určitý druh řádu věcí, svou autoritu, osobnost, působivost, dovednosti, cit, vjem, svůj pohled na roli žáka, svůj styl výuky a také zlovyky.

K určení osobnosti učitele slouží dodnes mnoho charakteristik. Existují různé druhy typologií jako Eysenckova, Jungova, Döringova, Casselmannova a další. Pro učitele je typologie jako zrcadlo pomáhající sebezpoznání.

Typologie může sloužit i k následnému odstranění nebo vyvarování se určitých nedostatků, které by mohly mít vliv na celkové působení učitele na žáka. Nejpoužívanější typologií je typologie podle Döringa.⁴⁹

Tyto typologie se sice nepoužívaly ve třicátých letech v ČSR, kdy Ladislav Stehlík začínal jako kantor. Přesto mě zajímalo, jaký typ učitele byl, a proto jsem se na základě získaných poznatků ze života Ladislava Stehlíka jako člověka i učitele, pokusila tuto typologii sestavit.

Typologie Ladislava Stehlíka, sestavena na základě vzorových otázek pro předmětné posouzení:

Jaký byl typ učitele a jakou měl motivaci k učitelskému povolání Ladislav Stehlík?

Byl pavidotropem, který je zaměřen na žáky a je spíše sociálně - psychologicky orientovaný. Ladislav Stehlík se snažil rozvíjet u svých žáků nejen vědomosti, ale i vůli, motivaci, myšlení, vztah k přírodě a také rozšířit jejich krajinné a botanické znalosti. Při své pedagogické praxi prošel několika různými místy a poznal různá prostředí. Učil i v dělnické čtvrti, kde se setkal s problémovými žáky, se kterými si uměl dobře poradit, povzbudit je a pomoci jim s výukou i v životě.⁵⁰

⁴⁹ SZACHTOVÁ, A. a kol. *Vybrané kapitoly z pedagogické psychologie*. Plzeň: ZČU, 2000. s. 100-128. ISBN 80-7082-637-1.

⁵⁰ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-09-14.

Ladislav Stehlík měl rád lidi a především děti pro jejich otevřenou a čistou mysl, právě ti pro něj byli z pohledu jeho chápání úlohy učitele tou největší motivací.

Charakterově - volní vlastnosti učitele Ladislava Stehlíka - vztah k sobě samému?

Ladislav Stehlík byl skromný, nenáročný a klidný člověk. Vnímá okolí a uměl naslouchat lidem i přírodě. Miloval knihy, přírodu a lidi. Nebyl to sice sám o sobě veselý člověk, ale měl rád veselou společnost a často se jí obklopoval.

Jaký měl Ladislav Stehlík vztah k hodnotám, jak materiálním, tak i duchovním?

Materiální hodnoty Stehlík neuznával. Domníval se, že tyto hodnoty a materiální závazky svazují mysl i člověka samotného. Jediné, co považoval za podstatné, byla stálost zaměstnání. Měl rád volnost a svobodu, přestože byl svědomitý a poctivý k práci a povinnostem. Tehdy za Rakouska - Uherska vyznávali všichni náboženství, což Ladislav Stehlík neuznával. Byl ateista. Zajímaly ho spíše filozofické směry a otázky života.

Jaký měl Ladislav Stehlík vztah k ostatním?

Stehlík měl s lidmi dobré vztahy a to nejen s pedagogickým sborem; se žáky i rodiči vycházel bez problémů. Měl lidi rád a lidé měli rádi jeho. Mezi další neodmyslitelné vlastnosti, vhodné pro výkon povolání učitele, které Ladislav Stehlík měl, byla empatie, motivace žáků, odbornost i jednání s rodiči, které se snažil poznat a vyslechnout. Prostor pro individuální přístup k žákům byl do značné míry velmi omezen, vzhledem k tehdejšímu počtu žáků ve třídách. Ladislav Stehlík měl přirozený a kladný vztah k lidem i k životu, byl aktivní a činorodý. Měl široké kulturní zájmy, organizační schopnosti, odbornost, uměl se projevovat a vystupovat.

Jaké měl Ladislav Stehlík volní vlastnosti?

Ladislav Stehlík měl mnoho vlastností, které z něj činily neobyčejného a obdivuhodného člověka. Vlastní mu byla trpělivost, citlivost, vnímavost, umění naslouchat, důslednost, poctivost, pracovitost, rozhodnost a houževnatost.⁵¹

Poctivě si chystal hodiny a díky jeho znalostem a podáním byla zaručena i jejich atraktivnost. Byl dobrým vypravěčem s dokonalými znalostmi tématu.

⁵¹ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-09-14.

Temperamentová typologie Ladislava Stehlíka?

Byl spíše extrovertním melancholikem s velkým citem, chápající, ohleduplný, pečlivý a obětavý člověk. Částečně měl povahu i sangvinika a flegmatika, a co se týče jeho tvořivosti, výkonnosti a iniciativy i povahu cholerika.

Byl Ladislav Stehlík neurotický?

Ladislav Stehlík byl zdravě sebevědomý a klidný člověk, nebyl vznětlivý. Jeho povaha byla stabilní. Vlastnosti jako trpělivost, neuspěchanost, nenechat se vyvést z míry a reagovat adekvátně mu byly vlastní.

Výkonové vlastnosti a speciální dovednosti Ladislava Stehlíka?

Pro výkon učitelského povolání měl vlohy a nadání. Byl velmi inteligentní a měl cit pro jazyk. Na každou svou hodinu se svědomitě připravoval a využíval v tehdejší době všech dostupných didaktických metod. Byl pedagogický optimista, který věřil v účinnost pedagogického působení, v žákovy síly a jeho kladné vlastnosti. Charakteristickým mu byl pedagogický takt v respektování žáků, jako svébytných jedinců s právem na korektní zacházení, uznání a schopnost sebeovládání.

Pedagogická práce kantora Ladislava Stehlíka bavila a naplňovala, měl sklon k ovlivňování jiných lidí, k osvětové a vzdělávací práci. Nepovažoval svou práci za zbytečnou. Patřil mezi spravedlivé učitele. Nepreferoval pouze některé žáky, ale věnoval se všem bez rozdílů. Lidé se na vesnicích dobře znali. Ladislav Stehlík zde působil dlouho a znal dobře vesnické poměry, děti a jejich rodiny. Uměl s dětmi komunikovat a připravit zajímavou výuku. Snažil se je naučit víc, než stanovovaly osnovy tehdejší doby.

Z poznámek, které si Ladislav Stehlík zapisoval, vyplývá, že učitelé v padesátých letech měli hodně povinností, jako povinné návštěvy rodin a ne vždy to byly návštěvy příjemné. Když navštěvoval rodiny, setkal se s tím, že některé rodiny byly velmi vstřícné jiné naopak.⁵²

V době učitelské profese na venkovských školách bylo zvykem zahajovat vyučování modlitbou. Stehlík byl ale pro odstavění církve od státu, takže začal „novotu“. Chodil do třídy pět minut před osmou a se žáky si zazpíval tři písně, tím se děti velice zklidnily a mohl začít vyučování. Tuto metodu „přenesl“ i do pražských škol, kde ji nadále praktikoval.

⁵² Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-09-14.

Ladislav Stehlík hodně suploval, podrobně si ve svých poznámkách zapisoval za koho konkrétně a jaký předmět. Velice tím trpěl, protože ženy učitelky zůstávaly doma s různými maličkostmi. Učitelství bral velmi zodpovědně.

Mezi významné žáky pana Stehlíka patřili i děti Petra Ebena - Marek, Kryštof a David.

„Tatínek se zmínil, že je učil ve čtvrtém, pátém a šestém ročníku. Velmi dobře si je pamatuji, protože jsem se o ně se svou kamarádkou hodně zajímala. Bylo to už v Praze na škole, potkávali jsme je v menze. Byl to zvláštní, černovlasý kluk s asketickou tváří a už tehdy nosil plnovous a pláštěnku, která měla vevnitř červenou podšívku. Při zpětné vzpomínce si Eben na svého učitele také dobře pamatoval a zmínil se, že to byl ten tip toho starého kantora, který hrál na housle.“⁵³

Eben byl velice slušný, podle paní Stehlíkové tatínek na housle hrát neuměl, přestože hrál po dobu Ševčíkovy školy. Jako student si hraním na housle na Příbramském ústavu přivydělával v biografu. Později však přestal cvičit a tak hodně zapomněl. Eben si také vzpomněl i na pověstné ranní zpívání před vyučováním.⁵⁴

Stejně tak jako vzpomínali žáci na svého oblíbeného učitele, Ladislav vzpomínal na své žáky. Většina kantorů si pamatuje na výjimečně bystré, chytré a také zlobivé žáky. Ladislav Stehlík si je také dobře pamatoval.

Před pěti lety v roce 2008 připravila PhDr. Blanka Stehlíková, CSc. výstavu Ladislava Stehlíka k stému výročí jeho narození v Plzni. Kromě mnoha hostů, kteří tam měli proslov, vystoupil a chtěl také hovořit o svém učiteli Ladislavu Stehlíkovi Stanislav Kubík.

Stanislav Kubík byl rektorem Plzeňské techniky. Podle Ladislava Stehlíka to byl nejlepší žák, který měl velice těžký život, a přesto dosáhl takovéto „mety“. Brzy mu zemřel tatínek. Do školy musel nejdříve chodit deset kilometrů pěšky tam a zpět, protože v Myslívě v těch dobách ještě neexistovala veřejná doprava.

Později už jezdil dělnickým vlakem do Plzně na technickou školu. Hodně na sobě zapracoval a dokonce se stal prezidentem Akademie věd. Byl skutečně nadaným a schopným žákem. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že základní znalosti tohoto žáka, jsou právě z myslívské školy, což je možné připisovat kvalitě výuky a myslívských učitelů.

⁵³ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-09-14.

⁵⁴ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-09-14.

Stanislav Kubík se Blance Stehlíkové svěřil, že pan učitel Stehlík o nich tehdy věděl úplně všechno. Důvodem přehledu a znalosti osudů místních obyvatel byly i jeho časté procházky do přírody a okolí. Rozmlouval s lidmi na polích, s panem farářem a cestáři.

Snadno tedy mohl vidět, co se kde děje a naskytla se mu několikrát příležitost přistihnout chlapce, jak lezli někomu na hrušky. Pokaždé jim řekl, že to na ně nepoví, ale ať to víckrát nedělají.⁵⁵

4.2 Učitelství začátky Ladislava Stehlíka

Učitelství začátky prožil na venkovských školách. Už při studiu učitelství ústavu musel zastoupit chybějícího učitele a tím se hned dostal ve cvičné třídě při ústavu do kontaktu se žáky.

Po absolvování učitelství ústavu v Příbrami prošel jako pomocný učitel mnoha vesničkami Leletice, Hudčice a na patnáct let Ladislav Stehlík zůstal jako kantor v Myslívě, kde se mu velice líbilo a kde kromě jiného nasbíral mnoho inspirací pro svou tvorbu. Posledním místem, kde působil až do roku 1968 jako učitel, byla Praha.

Ladislav Stehlík byl oblíbeným učitelem především pro svou lidskost a osobitý přístup. Měl hezký vztah k dětem a hlavně měl rád práci kantora, která ho bavila a naplňovala. Bral učitelství jako poslání. Byl oblíbený, protože naslouchal potřebám dětí a snažil se přistupovat k jednotlivcům podle jejich potřeb.

Vliv Ladislava Stehlíka byl velký nejen jako umělce, ale i učitele. Jeho odkaz je neustále zpracováván, jak studenty, tak kolegy z uměleckého směru. Nejedním žákem si na svého učitele Ladislava Stehlíka vzpomíná jako například Petr Soukup mladší, občan Myslíva.

Otec Petra Soukupa, Petr Soukup vyprávěl svému synovi o panu učiteli Stehlíkovi. Učil ho ve třetí třídě v myslívské škole. Tehdy už Stehlík psal básně a občas jim recitoval své verše.

⁵⁵ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. 2013-10-20.

„Při recitaci vždy pochodoval po třídě se založenýma rukama za zády. Jednou se stalo, že při takovéto recitaci veršů s rukama za zády měl otevřené dlaně a Petr Soukup s kamarády mu do otevřených dlaní dali zmuchlané papírky, a když pan učitel dorecitoval, rozhodil ruce a všechny papírky se rozlétly po třídě. Kluci měli radost z provedené lumpárny, která jim vyšla a pobavila celou třídu a smáli se. Pan učitel se velice zlobil a vytahal je za uši.“⁵⁶

K učitelskému povolání tohle patří, žáci vždycky vymýšleli na svého učitele různé „lumpárny“, ať je učitel oblíbený nebo neoblíbený.

Záleží jen na kantorovi, zda situaci přejde s úsměvem, dočasným rozčilením a následným mávnutím ruky nebo žáky potrestá. Údajně se tato historka opakovala vícekrát a pan učitel se nikdy dlouho nehněval. Ve škole mohou někdy nastat nestandardní situace, které výuku odchyľují od běžné rutiny a učitel musí zareagovat, aniž by na ně byl připraven.⁵⁷

Myslívská obecná škola byla ve třicátých letech uznávána za dobrou školu. Měla dobré jméno, stálý a kvalitní učitelský sbor i pozitivní ohlasy v měšťanských školách v Plánici a v Nepomuku.⁵⁸

Obrázek 4: Fotografie učitelského sboru v Myslivě roku 1937 před starou školou

KŘÍŽ, M. a kol. *Mysliv: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 61.⁵⁹

⁵⁶ Na základě ústního sdělení Petra Soukupa autorce diplomové práce. Dne 2013-11-20.

⁵⁷ PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 1. vyd. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-170-3.

⁵⁸ Kronika obce Mysliv.

⁵⁹ KŘÍŽ, M. a kol. *Mysliv: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 61.

Ladislav Stehlík popsal tehdejší těžké doby ve škole takto:

„I my jsme se snažili, pokud to bylo možné, naučit víc než předpisovaly osnovy, neboť většině žáků muselo stačit do života jen to, čemu jsme je naučili v obecné škole. Jen málo dětí tehdy mohlo docházet do měšťanských škol v Plánici nebo v Nepomuku, vzdálených dvě hodiny pěší chůze v kopcovitém terénu.“⁶⁰

Na obrázku číslo 5 je fotografie první třídy s učiteli z roku 1910. Na obrázku číslo 6 je Ladislav Stehlík se školní třídou v roce 1932, která měla ještě tehdy velký počet žáků - 46.

„Před padesáti lety, kdy jsem začal vyučovat zdejší děti, žilo v přiškolených obcích daleko více lidí, než dnes. Ve druhé třídě, která mi byla přidělena, tísnilo se bez jednoho žáčka šedesát dětí.“⁶¹

Obrázek 5: Fotografie první třídy s učiteli z roku 1910 v Myslivě

Zdroj: KŘÍŽ, M. a kol. *Mysliv: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 58.⁶²

⁶⁰ STEHLÍK, L. *Můj Mysliv*. Praha: Paseka, 1998. s. 13. ISBN 80-7185-167-1.

⁶¹ STEHLÍK, L. *Můj Mysliv*. Praha: Paseka, 1998. s. 9. ISBN 80-7185-167-1.

⁶² KŘÍŽ, M. a kol. *Mysliv: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 58.

Obrázek 6: Fotografie Ladislava Stehlíka se svou třídou (III. třída), roku 1932 v Myslivě, ve třídě bylo 46 žáků

Zdroj: STEHLÍK, L. *Můj Mysliv*. Praha: Paseka, 1998. s. 16. ISBN 80-7185-167-1.⁶³

Dnes se počty žáků ve třídách pohybují kolem třiceti, a to se už samozřejmě nemůže učitel věnovat každému individuálně. Učitel si musí připravit vyučovací hodinu a tempo tak, aby všichni stíhali látku, ale zároveň se tím nenarušily osnovy celého roku.

V době působnosti Ladislava Stehlíka jako kantora chyběli učitelé, prostory pro vyučování nebo samotní žáci. Vše se přizpůsobovalo podle situace, která zrovna v ten čas nastala. V příloze číslo 10 je uvedena fotografie Ladislava Stehlíka s třídou z let 1932.

Ladislav Stehlík v Myslivě učil všechny ročníky kromě prvního. Prvňáčky odmítl učit, protože na něj byli moc „malí“. Ladislav Stehlík vyučoval všechny předměty s výjimkou ručních prací, které vyučovala „industriální“ učitelka – jazyk, čtení (mluvnici a literaturu), psaní, matematiku, prvouku, kreslení, přírodovědu, vlastivědu (zeměvěda a historie), náboženství, zpěvu a tělocviku, tehdy tomu tak bylo.⁶⁴

Nebyli specializovaní učitelé, obzvláště na vesnických školách ne. Museli učit vše a přizpůsobit se tehdejšími požadavkům na výuku. V případě nemoci či mateřské dovolené museli i muži například vyučovat kuchyňské práce. Školy byly zřízeny státem a sloužily k tomu, aby vychovávaly žáky v dobré a hodné lidi, poskytovaly základní vzdělání, jež dítě využije v budoucím životě a aby je škola formovala v mravnosti a náboženství.⁶⁵

⁶³ STEHLÍK, L. *Můj Mysliv*. Praha: Paseka, 1998. s. 16. ISBN 80-7185-167-1.

⁶⁴ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-10-20.

⁶⁵ KAŠPAR, T. a D, KAŠPAROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 100. ISBN 978-80-247-2429-4.

Do škol mohly chodit děti všech náboženství a vyznání. O jazyce vyučování, zda bude probíhat v jiném než vlasteneckém jazyce, rozhodoval školní zemský úřad společně se školou. Počty hodin ve výuce v ročníku stanovovaly osnovy vyučování. Tato ustanovení byla pro veřejné obecné školy, podle říšského zákona ze dne 14. května 1869.⁶⁶

Tento zákon fungoval i v prvorepublikovém školství po vzniku Československého státu. Výrazné změny nebyly provedeny, byl zapsán pouze jeden a to „malý školský zákon z roku 1922“.

Byl o použití označení občanské školy za měšťanskou školu. Změna byla ještě v zavedení nového povinného předmětu – a to občanská nauka a výchova k předmětům uvedeným výše. V zákoně se myslelo i na úpravu počtu žáků ve třídách, a to snížením z počtu osmdesáti na průměrných šedesát žáků ve třídě. Počty žáků se měly regulovat v průběhu deseti let (od r. 1922).

Přestože byl zákon upraven, stále školskou soustavu demokratického státu ČSR určovaly tzv. Hasnerovy zákony, vzniklé za monarchie roku 1869.

„Hasnerův zákon zaváděl osmiletou školní povinnost, rozšířil obsah vzdělání (nové vyučovací předměty), vymezil nová pravidla ekonomického a sociálního zabezpečení učitelů a zejména zřídil obecné osmileté školy a osmileté školy měšťanské, které mohly být jen tříleté, když navazovaly na nižší pětiletý stupeň školy obecné.

Založil rovněž čtyřleté učitelské ústavy s maturitou. Po jejich absolvování a složení zkoušek dospělosti nastoupil tzv. podučitel dvouletou praxi.

Po dvou letech podstoupil tzv. zkoušku učitelské způsobilosti a mohl se stát učitelem na obecné škole. K vyučování na měšťanské škole se musel učitel připravit na zvláštní zkoušku způsobilosti pro měšťanské školy ve vybraných odborných předmětech.“⁶⁷

Podle kritiky na podobu a funkčnost školského systému, tyto zákony neodpovídaly požadavkům na výchovu a vzdělání svobodného občana ČSR.

V době, kdy učil Ladislav Stehlík v myslívské škole, tam učili zpočátku pouze čtyři učitelé. Učební týden neprobíhal standardně jako je tomu dnes.

⁶⁶ KAŠPAR, T. a D, KAŠPAROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 198-199. ISBN 978-80-247-2429-4.

⁶⁷ KAŠPAR, T. a D, KAŠPAROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. s. 97. ISBN 978-80-247-2429-4.

Učitelé nepůsobili pouze na jedné škole, ale ke svým povinnostem museli ještě odučit osm vyučovacích hodin v obecné škole mimo jejich působiště. V příloze číslo 12 fotografie myslivské školy před přestavbou a při rekonstrukci v padesátých letech. Vzhledem k tomu, že ještě nefungovala doprava, nebyl jednoduchý přesun.

Dále museli učitelé odučit ještě několik hodin na dvouleté hospodářské škole a další hodiny na živnostenské škole pokračovací. Tyto školy sloužily pro vzdělávání učňů od čtrnácti do šestnácti let.

Ladislav Stehlík vyučoval kromě jiných předmětů i kreslení. Pochvaloval si učenlivost žáků i přes omezené možnosti, které byly.

„Bylo s podivem, jak žáci z venkovských malotřídek celkem lehce zvládali učivo. Během dvou let se naučili narýsovat šikmo promítnutý model, ať to byl nástroj nebo model cihelné vazby.“⁶⁸

Jednou z dalších velmi úsměvných historek, která je součástí knihy „Můj Myslív“, je vyprávění ze suplované hodiny, kterou musel odučit za kolegyni na mateřské dovolené. Jednalo se hospodyňské nauky pro děvčata, učitelé se museli přizpůsobit situaci a naučit se třeba i vařit, i když jen pro potřeby takovéto výuky.

Na hodinu, kterou Ladislav Stehlík vzal za kolegyni, přišel na kontrolu školní inspektor.

„Chvilí poslouchal a potom se díval otevřeným oknem na náves. Viděl jsem, jak se mu záda otrásají smíchem. Jak by ne, když mladý mužský vykládá šestnáctiletým venkovským děvčatům, jak se zadělává na chleba a proč se dává houska do knedlíků. Za rok jsem věděl teoreticky z domácích prací tolik, že bych se mohl vdávat.“⁶⁹

Když se Ladislav Stehlík odstěhoval i s rodinou do Prahy, dostal pracovní nabídky. Pracovník ministerstva pan Stránský nabídl Ladislavovi pracovat pro Ministerstvo kultury i školství. Ladislav Stehlík ale tyto nabídky odmítl, protože chtěl dál učit a věnovat se práci s dětmi. Své pedagogické povolání považoval za poslání. Také existoval i další důvod a to ten, že pokud by byl na „volné noze“, snadno by mohl podlehnout politickým tlakům a toho se chtěl vyvarovat

⁶⁸ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 15. ISBN 80-7185-167-1.

⁶⁹ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 15. ISBN 80-7185-167-1.

Doba byla pro všechny náročná, jiné to bylo před Únorem 1948 a jiné po Únoru 1948. Děly se stále prověrky v redakcích. Lidé přicházeli o práci a ti, co ji měli, se snažili pracovat, co nejlépe.

S obměnou nastupujících ministrů se střídaly různé tendence. Ladislav Stehlík ve své profesi tak cítil určitou jistotu v příjmech a svobodu ve spisovatelství.

Učil na třech smíchovských školách na Praze 5 až do odchodu do starobního důchodu. Stále na pražských školách vyučoval všechny předměty základního vzdělávání.

„Tatínek byl velice poctivý a svědomitý. Byla to doba reform, několikrát se měnily osnovy a přiznal se, že tajně vyučoval zájmena, která byla „zapomenuta“ zařadit do osnov. Jak probíhaly neustále inovace školních osnov, do některých ročníků nebyly zařazeny podstatné věci. Ladislav Stehlík tyto věci vyučoval, aniž by jej zaznamenal do třídnice, aby se „neprovalilo“, že nedodržíje osnovu.“⁷⁰

⁷⁰ Na základě ústní sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-10-20.

5 VLIV LADISLAVA STEHLÍKA JAKO UMĚLCE A UČITELE

O vlivu umělce, básníka, prozaika, spisovatele, malíře a učitele Ladislava Stehlíka není pochyb. Lidé, kteří se s tímto významným umělcem a učitelem setkali, mají jej neustále v paměti. I ti, co se seznámili „jen“ s jeho dílem, pohlížejí na tohoto člověka s obdivem a úctou. Vzpomínají na něj rodina, žáci a jejich rodiny, přátelé, občané Bělčic a Myslíva.

Při studiu Stehlíkova života, jsem byla překvapena rozsahem činností, kterými se Ladislav Stehlík zabýval. Navštívil mnoho míst a důvěrně je poznal. Kromě toho znal dobře i lidské osudy, historii domů, okolí, rybníky, louky, pole, kapličky, atd. Nebyl to člověk jednostranně zaměřený, vše tvořil na základech důkladné znalosti toho, o čem psal.

Nad otázkou vlivu umělce, jsem přemýšlela dlouho, mnoho z jeho přátel, žáků a kolegů totiž už nežijí a nemohou svůj názor sdělit. Bezpochyby ovlivnil mnoho lidí, ale jednoho však úplně nejvíce. Je to člověk, který byl Ladislavu Stehlíkovi nejbližší a to jeho vlastní dcera Blanka Stehlíková, která mi o něm vyprávěla a vylíčila do detailů jeho život, jak osobní, tak i tvůrčí a pedagogický. Ovlivnil ji nejen jako otec, učitel, člověk, ale především jako umělec a milovník přírody a kraje. Zdědila po otci dobrou paměť, estetický cit, literární nadání, velkou píli a trpělivost. Blanka Stehlíková se neustále věnuje odkazu svého otce. Mezi její zásluhy patří i to, že připomíná lidem Ladislava Stehlíka a jeho památku.

Na básníkovu poezii vzpomíná mnoho lidí, např. Jaroslava Kubovcová k Zemi zamyšlené v Jihočeské pravdě 29. 3. 1974. Slova věnovaná autorovi, která jsou součástí publikace a vyšla k příležitosti otevření básníkovy památníku:

„Tisíckrát pravdivá je urozenost tvoje, v průsmyku srdce našli jsme velkomyslnost, melodii stříbrných vodopádů, kde člověk sesbírá prazvláštní ticho slov. Co to voní? Z ohnivých jazyků tvých chytám paprsky do dlaně z tvého ohňostroje, nadlidsky šťastna jdu krajinou mateřštiny dívajíc se na zázrak – hladina plná deště

*polibků se uzavírá k přípravě házení žabek po Vltavě. Tím zamyšleně čte si řeku a básník, básník to dělá den, co den.*⁷¹

Dalším, kdo věnoval báseň Ladislavu Stehlíkovi, je Jiří Suchánek v Lidové demokracii 26. 6. 1968:

*„Kdo zpíval by lépe o této zemi,
kvetoucí trnce v podstrání,
kde v akordy hvozdu haluzemi,
z hrud stoupá trylek skřivání,
kde s oblaky střeží boží muka,
kraj věky tichem zavátý,*

...

*„Kdo zpíval by zemi zamyšlené
lépe svou píseň horoucí,
kde věrností nebe věky klekne,
ty předešlé i ty budoucí.”*⁷²

Petr Šulista památce Ladislava Stehlíka, k 750. výročí Bělčic:

Pan učitel

*„Miloval rodný kraj,
rybníky známý kout,
kde vždycky cítil se
krásně a úžasně.
dovedl nejprostších
květů si povšimnout,”*⁷³

⁷¹ Literární inspirace dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů, připraveno ve spolupráci s Jihočeským klubem Obce spisovatelů v Českých Budějovicích, 2008. Jaroslava Kubovcová.

⁷² Literární inspirace dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů, připraveno ve spolupráci s Jihočeským klubem Obce spisovatelů v Českých Budějovicích, 2008. Jiří Suchánek.

⁷³ Literární inspirace dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů, připraveno ve spolupráci s Jihočeským klubem Obce spisovatelů v Českých Budějovicích, 2008. Petr Šulista.

*důvěrně vtěsnat je
i s vůní do básně.
Okouzlen soumrakem
v úvozu pod strání
dokázal pokleknout
před chrámem přírody.
Vlastnímu poznání
nikdy se nebránil.
Co se jen s batohem
a holí nachodil.
Začti se do rádek.
Prohřáté srdcem jsou,
láskou a dobrotou
dýchají do slova.
Do míst, kde vyrůstal,
vrátil se nejednou.
Skromný pan učitel.
Věrný syn domova.⁷⁴*

V příloze číslo 11 je přiložena brožura - Ladislav Stehlík 1908 – 1987 a jeho kresby k příležitosti otevření autorova památníku a literární inspirace dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů.

Další věrnou obdivovatelkou a také žákyní, která poznala pana učitele Ladislava Stehlíka, je Vlasta Karlíková, původem rodačka z Myslíva. Se spisovatelovým odkazem k různým slavnostním příležitostem paní Karlíková často pracovala a nadále se mu příležitostně věnuje. První jeho knihu četla asi ve třiceti, byl to „Pelyněk“. Toto dílo ji téměř odradilo od další četby spisovatelových knih. „*Sbírka Pelyněk je velmi smutná s těžkým tématem chudoby a lidských osudů*“.⁷⁵

⁷⁴ Literární inspirace dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů, připraveno ve spolupráci s Jihočeským klubem Obce spisovatelů v Českých Budějovicích, 2008. Petr Šulista.

⁷⁵ Na základě ústního sdělení s Vlasty Karlíkové, občanky Myslíva, autorce diplomové práce. Dne 2013-12-19.

Její srdce si Ladislav Stehlík získal až druhou sbírkou s názvem „Vratečín“. Knihu jí zapůjčila paní učitelka Hrušková z blízkých Štipoklas. Již při přečtení první básně, zjistila, že je jeho poezie tím, co v literatuře hledala.

S úžasem a slzami v očích recitovala v průběhu našeho rozhovoru Stehlíkovi básně a bylo znát, jaký vliv na ni jeho díla mají a jak jeho četbu niterně prožívá.

Vlasta Karlíková žije sama už třináct let, stále bydlí v Myslívě. Čas od času prožívá o samotě těžké chvílky, které léčí poezií básníka, Ladislava Stehlíka. Vlasta Karlíková při pohovoru zdůrazňovala, že jeho tvorba je plná citu, krás přírody, krajiny a také zachycení obyčejného venkovského života v té původní podobě, o jaké si dnes můžeme už jen přečíst právě ve Stehlíkově tvorbě. Vzpomínala také na to, jak Stehlíka vidávala na tradičních vycházkách po okolí, v jeho charakteristickém „vycházkovém úboru“ v pumpkách, brýlích s batohem na zádech a skicářem.

„Ladislav Stehlík má dar léčit. Léčit bolavou duši. Jeho básně mají obsah. Znal lidi, zvěř a přírodu tak dokonale, jak si ani člověk nedokáže představit. On uměl naslouchat. V jeho verších je příběh, ve kterém se lidé z vesnice mohou najít a dozvědí s v nich mnoho věcí. Nejsou to jen prázdné fráze. Uchoval mnoho věcí z té původní vesnice, v jeho básních se člověk dozví, jak to tehdy bylo. Básně Ladislava Stehlíka jsou těžké a je nutné je několikrát přečíst, aby čtenář pochopil. Ty básně plné krásných slov mají hloubku.“⁷⁶

Vliv poezie a způsobu učení Ladislava Stehlíka, neutichá, i když je „básník domova“ už dávno pryč. Dosahuje i na další generace dětí a lidí svou velikostí a talentem. Důkazem jsem například i já, dále Mgr. Lenka Sochorová, Bc. Lucie Kyliánová a další, kteří zpracovávali nebo jinak pracovali s odkazem Ladislava Stehlíka.

Stejně jako vodíval Ladislav Stehlík své žáky v rámci výuky po okolí Myslíva, brávala i Vlasta Karlíková svá vnoučata do přírody. Vyrůstaly totiž ve městě a byly ochuzeny o dětství strávené venku.

⁷⁶ Na základě ústního sdělení Vlasty Karlíkové, občanky Myslíva, autorce diplomové práce.
Dne 2013-12-19.

Vlasta Karlíková popisovala a ukazovala svým rostoucím vnoučatům stromy, květiny, zvířata, tak jako tyto věci popisoval básník ve svých verších. Jedna z vnoučat se dokonce dala na studium přírodovědecké fakulty. Názorná znalost fauny a flory z dětství ji posunulo ve výuce dál než její vrstevníky.⁷⁷

Dnes je doba uspěchaná, nikdo nemá na nic čas, třeba jen se zastavit a vnímat krásy kolem nás. Krajiny i lidé se mění, jsou jiné hodnoty a potřeby. Příroda je přece mocná čarodějka a umí léčit bolavou duši. Když je nám nelehko, hledáme útěchu. Mnohdy jdeme ale raději k lékaři, místo toho, abychom si jen tak vyšli po okolí do lesů a strání a učili se meditovat.

⁷⁷ Na základě ústního sdělení Vlasty Karlíkové, občanky Mysliva, autorce diplomové práce.
Dne 2013-12-19.

6 UMĚLECKÁ TVORBA LADISLAVA STEHLÍKA

Ladislav Stehlík byl skutečně nadaným spisovatelem, který uměl zachytit různé obyčejné věci, popsat a vykreslit místa neobyčejně půvabným způsobem. Popisoval krajiny, louky, rybníky, chalupy i lidi z pohledů, jež by uměl málokdo. Důkazem toho je jeho celá spisovatelská i malířská tvorba.

Do roku 1945 se Ladislav Stehlík literárně projevoval především jako lyrik. Tvorba autora přenáší citové vnímání krajiny a dojmů z přírody, jejich krás a vjem výtvarného umění.

O funkci poezie Ladislava Stehlíka napsal František Buriánek v díle „O současné české literatuře“ 1982:

„Moderní technické civilizace bere člověku stále víc přírody, vzdaluje ho jejímu harmonickému životnímu rytmu, napíná jeho nervy a tísní ho velkoměstskou kolektivitu. Vzácnějším se stává jeho setkání s krajinou, s jejími barvami, s jejím tichem. Víc než lesních pryskyřic nadechuje se člověk motorových plynů. Víc než zpěv ptactva doléhá k jeho sluchu hluk motorů a slov, naléhavých výzev i střelby a výbuchů. Disharmonie světa stále ruší rovnováhu člověka a činí stále vzácnější okamžik klidného štěstí. A přece je tu poezie, která obnovuje narušenou jednotu člověka s přírodou, ladí jeho smysly k citlivému vnímání barev a světél, vůní a hebkostí, slunce a deště.

Ještě je tu poezie, která umí navodit ticho v duši člověka, aby se v něm zaposlouchal sám do sebe. Někdy právě ona nabídne člověku chvilky vydýchnutí, uklidňující samoty, harmonického souznění s přírodním řádem a s lidským společenstvím.

Právě taková je poezie Ladislava Stehlíka. Takové vlastnosti vždycky měla, takovou funkci stále má. Je v ní něco původního, přírodního a dávného, co překrývá moderní technická civilizace, ale k čemu se musíme čas od času vracet, abychom neztratili svou lidskou míru...“⁷⁸

⁷⁸ KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 5 - 6.

„Ladislav Stehlík je básník země. Země v tom nejkonkrétnějším smyslu: její přírody, její krajinné podoby, její venkovské prostoty. Ale také lidu, která na ní žije, pracuje a který je svým dílem přetváří a navždy poznamenává.“⁷⁹

6.1 Básnické sbírky Ladislava Stehlíka

Básnická sbírka Ladislava Stehlíka – ve kterém je „impresionisticky naladěná“ se nazývá „Barevné dálky“ a je spisovatelovou prvotinou. Tato sbírka veršů je rozdělena do tří částí s názvy: Barevné dálky, Spirála a Hořké volání. V uvedeném díle autor Ladislav Stehlík popisuje krajinu především z malířského pohledu. Sbírka vyšla v roce 1930 v Příbrami.⁸⁰

Další sbírkou v pořadí již druhou je „Wattau“, která vyšla roku 1931, v této sbírce se autor Ladislav Stehlík opírá o tvorbu francouzského rokokového malíře Antoina Wattea (1684-1721). Stehlíkovým vzorem pro sepsání sbírky byly především malířovy obrazy. Byl fascinován malířovým vjemem a hledáním malířské harmonie.⁸¹

Roku 1936 vyšla sbírka „Kvetoucí trnka“, v níž autor zachytil svůj rodný kraj a dětství. Pro „Kvetoucí trnku“ je stěžejní výtvarné vnímání Ladislava Stehlíka. Je zde charakteristický znak krajiny. V díle dominují básně o přírodě a symbol trnky, který je pro Stehlíka symbolem chudého jihočeského kraje. Celá sbírka veršů je věnována milované dceři Blance.⁸²

⁷⁹ KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 5 - 6.

⁸⁰ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 22. 22- 091-85.

⁸¹ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 30. 22- 091-85.

⁸² JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 34. 22- 091-85.

Kvetoucí trnka

*„Ty, která noci rozněžňuješ
vůni seversky přibledlou
ty, času mého sladkého novoluní,
přicházíš ke mně tmou
přicházíš jata v tiché
pousmání až k veřejím mých snů,
ty, krásko dubnem probuzených strání
výkřikem pramenů,
ty, domoviny mé
tak věrně bdící sne na zápraží,
nebe s večernicí,
ty v jara šatě měnivém,
dej odmysliti od své pěny
myšlenku na plod, na kořeny,
když plátkem květu steleš zem.“⁸³*

K jeho dalším sbírkám patří i „Zpěv k zemi“, 1936. Stejně tak jako „Barevné dálky“ autor Ladislav Stehlík toto dílo věnoval. Připsal jej svým rodičům a také milované ženě Aloisii. Sbíрка je rozčleněna do dvou oddílů - první s názvem „Z jižních Čech“, kde věnuje 4 cykly básní příteli Václavu Polívkovi.

Básník užívá opět symboliku kvetoucí trnky. Verše se nesou v duchu tradic domova. Oddíl druhý popisuje a obdivuje krajinu jižních Čech. Autor prochází touto krajinou a zastavuje se v místech, jako jsou České Budějovice, Chelčice, Prácheň, Třeboň a další místa této okouzující oblasti jižních Čech.

V roce 1938 vychází další sbírka pod názvem „Kořeny“. Sbíрка je rozdělena na čtyři části. V první části je znatelný sociální a politický ráz básní, v druhé se básně opírají o téma osecké důlní katastrofy a hornického prostředí, třetí část má téma venkovských lidí a nese název „Kořeny“. Ve čtvrté části „Jaro mé Země“ autor oslavuje vlast. Tato závěrečná část je sepsána v dubnu 1938.

⁸³ STEHLÍK, L. *Kvetoucí trnka*. Praha: František Borový, 1946. s. 27 - 28.

Ve sbírce je mnoho básní jako básně: „Rty květů nenaléhej“, „Tvůj neklid“, „Věřte“, „Šachta“, „Havíř“, „Prosba“, „Po katastrofě“, „Daleko stranou“, „Kdy“, „Bože“ a „Kořeny“.

V období druhé světové války roku 1940 vydává Ladislav Stehlík sbírku „České jaro“. Básně vznikaly již v letech 1932 až 1935. Mnoho básní bylo ale již zařazeno do sbírky veršů „Zpěv k zemi“.

Symbolika této sbírky je jaro a oslava češství, motiv jara se v díle objevuje velmi často. Ladislav Stehlík je inspirovaný českým malířem Janem Preislerem „lyrikem našeho jara“, jeho památce je určeno i věnování v této sbírce.⁸⁴

Sbírka „Madoně“ vychází roku 1943. K sepsání díla se autor uchyluje v dobách nacistické okupace, proto tato sbírka obsahuje motivy domova, snění o naději, utrpení, bezbrannost a silnou touhu. Základním motivem je Madona – matka v různých přenesených smyslech.⁸⁵

„Ve svých verších má základní hodnoty jako přimknutí k víře a hledání východiska či naděje. Klíčovým obrazem této sbírky je postava ženy jako matky. Matek má Stehlík vícero - matka jako básníková maminka, matka jako země, matka jako Panna Marie. S duchovní tematikou souvisí i hledání a utěšení v náboženské víře.“⁸⁶

Obsahuje básně: Madoně, Krumlovská, Třeboňská, Zlatokorunská, Strakonická, Písecká, Lnářská, Velhartická.

„Pelyněk“ je sbírkou, která vychází již po válce v roce 1949 a je dílem přelomovým. Dílo provází symbolika rukou, očí a tváře. Součástí sbírky jsou epické příběhy lidí.⁸⁷

Ladislav Stehlík cítil úzké umělecké spojení mezi ním samotným a malířem Mikolášem Alšem. Pro Ladislava Stehlíka byl tento umělec a zároveň i krajan velkým vzorem. V roce 1952 Ladislav Stehlík vydává na počest stého výročí narození Mikoláše Alše lyrickoepickou báseň. Tato báseň je nazvána po ženě Mikoláše Alše „Marina Alšová“.

Sbírka básní „Voněly vodou večery“ byla doplněna autorovými kresbami a vyšla ve dvou vydáních, první s podtitulem Kniha krajin roku 1956 a druhá až v roce 1983.

⁸⁴ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 60. 22- 091-85.

⁸⁵ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 68. 22- 091-85.

⁸⁶ KYLIÁNOVÁ, L. *Ladislav Stehlík: autor mého kraje*. Plzeň: ZČU. Bakalářská práce, 2012. s. 13.

⁸⁷ KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 30-40.

„Dávno již dozněly cepy“ sbírka z roku 1956 o třech rozsáhlých básních. Básně s názvy Vesnický bál, Budislavská lípa a Hvězdná noc. Ve sbírce se objevuje konfrontace mezi minulostí a přítomností. Srovnávání časů z dob mládí, které je nenávratně pryč a dospělosti. Básník stále zůstává a navrácí se ve vzpomínkách do Bělčic a jeho okolí.

„Pozvánka na večer Ladislava Stehlíka v památníku národního písemnictví uvádí, že spolek českých bibliofilů pořádá večer poezie Ladislava Stehlíka v sobotu dne 18. února 1956 o 19. hodině v Památníku národního písemnictví na Strahově s tím, že k večeru téhož dne bude vydán upomínkový tisk netištěné básně Ladislava Stehlíka „Voněly vodou večery“ s autorovými kresbami.“⁸⁸

„Dub Královny Johanky“ sbírka básní, jejíž název je podle starého dubu, vyšla v roce 1969. Ladislav Stehlík tuto sbírku psal volnými verši a opět vzpomínal na domov, rodiče, přátele a krajinu. Vzpomíná na své přátele počínaje Mikolášem Alšem, Fráňou Šrámkem, Janem Čarkou a na další osobnosti, se kterými se v průběhu života setkal. Opět putuje krajinou.⁸⁹

Sbírka „Vratečín“ vyšla v roce 1973. Sbírka je rozčleněna do třech cyklů. V prvním cyklu se autor vrací do svého mládí a k domovu, který je pro Ladislava Stehlíka tak důležitý a promítá se do celého jeho života a téměř všech tvůrčích děl. V druhém cyklu autor cestuje v cizích zemích, jako je slunné Řecko, Itálie, vzdálený Egypt a Rusko. Ve třetím cyklu autor uvažuje o životě a jeho smyslu. Znovu se zde prolíná jeho zamyšlená krajina Šumavy a jižních Čech.⁹⁰

„Ticho v oranicích“ je sbírkou, jež vyšla roku 1979. Sbírka básní, v níž se prolíná krajina, rodný domov, mnoho přírodních motivů i lidská práce. Obsahuje také mnoho básní, které Ladislav Stehlík někomu věnuje. Báseň „Znovu jsem uviděl svůj kraj“ je básní, která sbírku otevírá a zároveň ji také autor použil i v díle „Šlápěje času“.⁹¹

Dalším dílem je „Krajina plná znamení“, která vyšla v Praze roku 1981.

⁸⁸ STEHLÍKOVÁ, B. *Abeceda lásky*. (Osobnosti, které jsem znala). Praha: Mladá Fronta, 2012. s. 106
ISBN: 978-80-204-1917-0. a příloha číslo 12 Pozvánka na večer Ladislava Stehlíka v Památníku
národního písemnictví, 1956.

⁸⁹ STEHLÍK, L. *Dub královny Johanky*. Praha: Melantrich, 1969. 32-022-69.

⁹⁰ STEHLÍK, L. *Vratečín*. Praha: Československý spisovatel, 1973.

⁹¹ STEHLÍK, L. *Ticho v oranicích*. Praha: Československý spisovatel, 1979.

Jednou z posledních sbírek, která vychází v roce 1982, jsou „Světla v oknech“. Tento název použil básník i pro prvotní báseň ve sbírce.⁹² Básník Ladislav Stehlík opět vzpomíná a zároveň se vyznává k velkému citovému vztahu k lidem a Zemi. Ze sbírky je znát jeho citlivé vnímání světa, obyčejných věcí a to, že je na světě rád.⁹³

„U krbu“ je vzpomínková kniha z roku 1987 na přátele, se kterými se Ladislav Stehlík v průběhu života setkal, na tvůrčí osobnosti, spisovatelské a výtvarné múzy. Vzpomínání na dětství ve venkovské učitelské rodině. Osobní vzpomínky, život a osobní korespondence Ladislava Stehlíka. V knize je vyprávění o návštěvách F. X. Šaldy, slabikáři Mikoláše Alše, vzpomínání na Jana Čarku, plzeňské tváře třicátých let a další osudové momenty v paměti spisovatele.⁹⁴

6.2 Stehlíkova próza

Nejznámějším dílem Ladislava Stehlíka je „Země zamyšlená“, patří do jeho prozaické tvorby. Inspirací k napsání mu byl jeho rodný kraj jižních Čech. Kraj plný barev, zpěvů, vůní a duše. Krajina se pyšní rozsáhlou historií a barvitou přítomností, o které spisovatel sepsal tři básnické sbírky. Zároveň se tato třídílná sbírka stala průvodcem jihozápadních Čech, se kterým se čtenář vydává po stopách Ladislava Stehlíka. Místa, ve kterých se spisovatel ocitl, popisuje s hloubkou, velkou znalostí a také velkým citem. Ladislav Stehlík měl dokonale zmapovaný tento kraj, všechna místa prošel a sám dobře znal. V dílech zaznamenal mnohé, co je spojeno s touto krajinou od osudů a vzpomínek místních obyvatel, zastavení významných osobností, lidových pověstí, popisu místa a přírody až po lidové písně.

„Země zamyšlená“ není jen dílem popisným, ale podstatným je spisovatelovo vyjádření spolu s lyrickým jazykem pro Ladislava Stehlíka tak typickým. Dílo dokáže vtáhnout čtenáře do této části naší země spolu s vytvořením atmosféry té doby.

⁹² KOLDOVÁ, M. a L. STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 30-40.

⁹³ STEHLÍK, L. *Světla v oknech*. Praha: Československý spisovatel, 1982.

⁹⁴ STEHLÍK, L. *U krbu*. Praha: Československý spisovatel, 1987.

Její první vydání vyšlo v roce 1947, „Země zamyšlená II“ v roce 1957, která již byla obohacena o ilustrace samotného spisovatele. Poslední díl sbírky „Země zamyšlená III“ pak vyšel v roce 1973.

Tyto sbírky by zřejmě nevznikly, kdyby Ladislav Stehlík neměl takové krajinné znalosti a citění. Ve volných dnech putoval po krajině jižních a západních Čech, prostudoval mnoho archivních dokumentů a vyslechl spoustu lidí. Získané poznatky pak proměnil v řadu svých autorských děl.

Zmapoval nejen místa, která navštívil, ale také lidské osudy. Byl dobrým a vděčným posluchačem, rád se s lidmi zastavil a vyslechl je. Své znalosti zážitků a především lidskosti dokázal využít a přetvořit v tato díla. Souznění spisovatele s krajinou a jeho objektivní přístup byl pro vznik uvedených děl stěžejní.

První díl „Země zamyšlené“ vypráví o Klatovsku, druhý díl sbírky je zasazen do více oblastí od Vodňanska až po České Budějovice, Třeboň, Jindřichův Hradec, Pacovsko, Milevsko a Bechyni a je zakončen na Táborsku. Za přičinění Josefa Lady si Ladislav Stehlík začal své dílo ilustrovat a znájmice jeho tvorbu je možno bezesporu podotknout, že bez jeho doplňujících maleb by dílo nebylo úplné.

Druhý díl „Země zamyšlené“ vyšel roku 1957. Básník prochází místy Alšovské krajiny. Jeho kroky prošly mnoha kouty tohoto místa. V díle navštívil i krajinu Antonína Sovy a dostal se až k samotnému srdci jižních Čech - Tábora. V autorových rozšířených vydáních už byla „Země zamyšlená“ doplněna a obohacena o jeho vlastní kresby.

Třetí díl „Země zamyšlené“, který má podtitulek Šumava, je procházkou po západních Čechách. Západní Čechy ovlivnily umělce různých oborů, jako jsou malíři, spisovatele a básníci. Pro úplnost je třeba uvést, že mezi obdivovatele Šumavy patřili i jiní umělci jako je Božena Němcová, Alois Jirásek, Karel Klostrmann, Jan Vrba, Jindřich Šimon Baar. Vznikala zde významná díla naší literatury. Každý z nich měl jinou inspiraci a jiný úhel pohledu. Tato krajina nabízí mnoho zajímavostí a každý si může vybrat co je mu blízké. Každý zde vnímal jiné krásy.⁹⁵

⁹⁵ STEHLÍK, L. *Země zamyšlená I-III*. Praha: Československý spisovatel, 1986, 1986, 1970.

Paní Blanka Stehlíková vyprávěla, jak chodili s tátou po krajích a nachodili opravdu mnoho kilometrů, než došli k cíli jejich cesty. Často však cíl vůbec nebyl nastaven. Byly i pokusy o to jít ve spisovatelových stopách, ale jak sama autorova dcera řekla, je to obtížný úkol. Jejich společné putování trvalo řadu let. Ladislav Stehlík k putování po kraji využíval vždy letní prázdniny a to již od roku 1932. Přespávali různě u lidí, kde jim vyšli vstříc. Někdy měli i hlad. Také o tom, jak táta prochodil boty a v Klatovech narazil na šikovného a ochotného ševce, který mu boty vyspravil do druhého dne. Stehlík mu za to věnoval svou kresbu a věděl, že kdykoli zas dorazí do Klatov a bude mít prochozené boty, může za šikovným ševcem přijít.⁹⁶

Paralelou ke Stehlíkově „Zemi zamyšlené“ je další próza s názvem „Pod oblohou Šípkového keře Petra Kříčky“ z roku 1958. Ing. Petr Kříčka byl básníkovým kolegou jak v umělecké rovině (malířské, překladatelské a básnické), tak i přítelem v rovině osobní. Tentokrát autor provází po kraji českomoravské vysočiny. Tento kraj byl krajem mládí a života Petra Kříčky. Dílo svou podobnost se Zemí zamyšlenou uvádí hned v začátku svým výrokem:

„Krajinu musí mít člověk „v šlápotách“, aby z ní něco poznal, což potvrdí každá zkušenost poutnická.“⁹⁷

Další významnou knihou básníkovy života, která však vyšla až po jeho smrti, je kniha „Můj Myslív“. Kniha vyšla v roce 1998 a je věnovaná právě vsi Myslív, ve které patnáct let žil a působil.

Její vydání připravila spolu s kresbami dcera Blanka Stehlíková k devadesátému výročí narození Ladislava Stehlíka. Kniha popisuje charakter vesnice, její historii, umístění, přírodu, okolí, myslívské obyvatele a osobnosti, školu a také tradice. V příloze číslo 13 je uvedena fotografie Ladislava Stehlíka s myslívskými občany, na dvoře „u Noháčků“. V knize „Můj Myslív“ často vypravoval o zážitcích s místními lidmi – jako o starém Rochlákově, tetě Nedvědojc atd.

Kniha „Můj Myslív“, je rozvržena do jedenácti kapitol. Autor vzpomíná na „Život v myslívské škole“, na „Několik výrazných myslívských tváří“. Kniha obsahuje kapitoly: „Poslední Tylovo zastavení“, „Pod krovem myslívské fary“, „Ve střídě roku“, „Vyprávění o lese“.⁹⁸

⁹⁶ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. 2013-10-20.

⁹⁷ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 92. 22-091-85.

⁹⁸ STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. ISBN 80-7185-167-1.

Další kapitoly, které jsou součástí knihy, vypráví „Hajných a pytláčích“, „Nehodív“, „Naši myslivští hosté“, „Když ve vsích hořelo“, „Blížil se konec války“.

V poslední části knihy je doslov PhDr. Bohumila Jiráska, CSc., který Ladislava Stehlíka a jeho tvorbu dobře znal a také se věnoval jeho literárnímu odkazu.

„V kontextu české poezie byl Ladislav Stehlík vždy chápán jako básník domova, básník jihočeské krajiny, básník s vyhraněným sociálním cítěním a s citlivým vztahem k přírodě a k umění výtvarnému. Je nesmírně vnímavý pro kulturní kolorit kraje a pro tradici, která mu vždy jako historie i jako kulturní poselství s osudy lidí řady generací proznívá do současnosti.“⁹⁹

Slova PhDr. Bohumila Jiráska, CSc., podtrhují Stehlíkův osobitý vjem s vysvětlením básníkova chápání života a díla a uzavírají Stehlíkovu vzpomínkovou prózu „Můj Mysliv“. V příloze číslo 14 je uvedena báseň „Vzpomínka na Mysliv“.

Na tuto vesnici, tolik oslavovanou Ladislavem Stehlíkem, nebylo však zapomenuto ani v televizním zpracování. Pátý díl televizního zpracování v cyklu „Země zamyšlená“ s názvem „Putující básník“ měl být zobrazen právě Mysliv, ale nikdy nebyl dokončen a publikován.

Dílo „Dědečku povídej“ je vzpomínková próza, která se opírá o básníkovo dětství. Byla vydána roku 1973 nakladatelstvím Albatros k šedesátým pátým narozeninám autora. V knize autor vzpomíná na šťastné dětství, které prožil v Bělčicích. Zde je zachycena minulost i přítomnost bělčického života, spolu s básněmi o lukách, kde trávil nejvíce času. Obsahuje i básně se vzpomínkami na rodiče.

Dílo „Šlépěje času“ je v řadě další vzpomínkovou prózou, která vyšla roku 1977.

Ladislav Stehlík psal nejen pro dospělé čtenáře, ale také pro děti. Děti měl Ladislav Stehlík velmi rád, věnoval se jim celý život nejen jako učitel, ale především jako citlivý člověk, který dobře rozuměl dětské duši. K psaní dětských knížek se dostal náhodně, uveřejněním básniček k Alšovým obrázkům v Mateřídoušce. Karel Nový, šéfredaktor Státního nakladatelství dětské knihy, tak Stehlíkovi nabídl, pokud napíše knihu, její vydání.

Od padesátých let se tedy pečlivě věnoval tvorbě pro malé čtenáře. Celoživotní pouto k dětem a pedagogické povolání mu dalo důležité předpoklady pro citlivou tvorbu dětských knížek a čítanek.

⁹⁹ STEHLÍK, L. *Můj Mysliv*. Praha: Paseka, 1998. s. 65. ISBN 80-7185-167-1.

Dětskou prvotinou je knížka „Od jara do zimy“. Vydalo Státní nakladatelství dětské knihy v Praze 1953. Kniha obsahuje 56 říkadel k obrázkům Mikoláše Alše. Jedná se o velmi poutavou knihu plnou krásných a krátkých básní pro malé čtenáře.

„Alšovu vlast“ vydalo Státní nakladatelství dětské knihy v Praze také roku 1953. Obsah tvoří verše k dalšímu obrázkovému cyklu Mikoláše Alše.

Obsah díla „Na rybníce“, které vydalo Státní nakladatelství dětské knihy, v Praze v následujícím roce 1954, je dán samotným názvem. Jsou zde verše k obrázkům malíře Mirka Hanáka.

Totéž lze říci o díle „Naše řeka“, vydaném ve stejném nakladatelství dětské knihy v Praze v roce 1955, zaměřené na tzv. „předškolní výchovu“. Jedná se o Stehlíkovo čtyřverší k obrázkům Aloise Moravce. Jedná se o téma řeky, opět v různých přenesených smyslech. Poukazuje i na lidskou práci a výtvořiny i technické pokroky. Dílo by mělo v malém čtenáři vytvořit užitečný základ pro vnímání celkové reality.

V roce 1956 vyšla učebnice s verši k obrázkům Aleny Ladové s názvem „Malý přírodopis“, obsahuje 36 básní k obrázkům a vydalo ji Státní nakladatelství dětské knihy v Praze.¹⁰⁰

Dalšími autorskými díly Ladislava Stehlíka jsou „Dětské hry“, vydané Státním nakladatelstvím dětské knihy v Praze roku 1960, obsahují čtyři obrázky – jaro, léto, podzim, zima v doprovodu veršů autora.

Následujícím dílem pro děti jsou „Alšova zvířátka“, která vydalo Státní nakladatelství dětské knihy, Praha v roce 1963.

Další knihou určenou také dětskému čtenáři jsou „Zvířata a zvířátka“ vydanou nakladatelstvím Albatros v Praze roku 1976. Kniha je zajímavá tím, že text Ladislava Stehlíka je doplněn o obrázky malíře Josefa Lady.

Když Ladislav Stehlík připravoval tyto knihy pro děti, oni byly jeho kritikem. Respektoval jejich názory a také to, zda jsou pro ně knihy zvládnutelné a zábavné. Sledoval naučnou a poznávací stránku díla.

Kniha „Ladovy veselé učebnice, Savci“ je prvním vydáním trilogie, jež vydalo nakladatelství Albatros v Praze roku 1977. Jsou to verše a próza Ladislava Stehlíka

¹⁰⁰ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 155. 22-091-85.

taktěž s obrázky Josefa Lady, stejně jako „Ladovy veselé učebnice, Ptáci“, vydané v nakladatelství Albatros také v Praze o dva roky později.

Posledním dílem této trilogie jsou „Ladovy veselé učebnice, Brouci a hmyz“ vydané ve stejném nakladatelství Albatros v roce 1982.¹⁰¹

Jednotlivé básně byly použity i v tisku; uvádím některé z nich: „Balada nejsmutnější“ - Dělnické jeviště (1934), „Boží muka“ - Ranní noviny (1935), „Bronzové spony“ - Lidové noviny (1936), „Čejky“ - Zemědělské noviny (1956) a mnoho dalších.¹⁰²

Do další Stehlíkovy bibliofilie patří „Tři básně“ 1938, „Břehy a vody“ 1978, „Chvála léta“ 1957, „A hudba hraje“ 1956, „Cyrilu Boudovi“ 1961, „Nad krajinami Aloise Moravce“ 1978 a „Cesta vroubená Laskavcem“ 1978.¹⁰³

6.3 Výtvarné umění Ladislava Stehlíka

V úvodním prologu katalogu kreseb dcery Blanky Stehlíkové o počátcích zájmu o výtvarné umění, zjistíme, že musíme hledat již v básníkově dětství.

„Táta kreslil, co já si pamatuji. A snad kreslil od malička. U různých strýčků a tet se dodnes zachovaly jeho obrázky ze školních a studentských let. Hlavně krajiny a pokusy o portrét. Kreslení mu bylo zpočátku zálibou, již podporovali malíři, kteří jezdili do jeho rodného městečka na letní pobyt a později též do našeho tehdejšího domova v Myslívě na Klatovsku. Rád je pozoroval při práci, seznamoval se s výtvarnými časopisy, navštěvoval výstavy a galerie.“¹⁰⁴

Ještě jako dítě se Ladislav Stehlík zúčastnil výstavy obrazů blatenského malíře Jana Hály. Výstava nesla jméno „Podskalský rybník“ a byla to první výstava obrazů, kterou malý Ladislav do té doby spatřil a tento zážitek na něj měl ohromný vliv. Změnil mu pohled na svět. Od té doby v jeho srdci dřímala touha stát se malířem.

¹⁰¹ KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 41-43.

¹⁰² KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 44-45.

¹⁰³ KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984. s. 95.

¹⁰⁴ STEHLÍK, L. *Kresby – katalog k výstavě. Blatná, 1983.*

Při výpravách do hlavního města Prahy navštěvoval Stehlík třeba Václava Špálu, v redakci Lidových novin se také potkával s Jaroslavem Čapkem.¹⁰⁵

Po roce 1945 pravidelně zajížděl za Josefem Ladou, Vojtěchem Sedláčkem a Břetislavem Bendou a dalšími.

„Po mladických pokusech o malbu, kdy ve sváru dvou uměň zvítězila poezie, se otec věnoval kresbě, a to především kresbě pojímané jako výtvarný dokument. „Na svých každodenních dlouhých procházkách zaznamenával, zpočátku do malých notýsků, nejruznější motivy: krajinný terén, malebnou skladbu vesnic, staré doškové chalupy, předurčené ke zkáze, detaily lidové architektury, kříže a kapličky v polích, oblíbené „panáky“, polní nářadí i květiny.

V posledních válečných letech se tato jeho záliba měnila v nezbytnost. Tehdy začal uvažovat o knize „Země zamyšlená“. Po předběžném studiu se pěšky vydával do jednotlivých oblastí jižních Čech a sbíral materiál, ověřoval si přečtené, hovořil s lidmi. Dalo se tehdy ještě chodit krajinou křížem krážem, polními cestami a pěšinami, bez obav pít z lučních studánek, i na silnicích bylo pro pěšáky bezpečno. Nefotografoval. Zato kreslení se mu stalo nedocenitelným pomocníkem – druhou pamětí.

Z mnohaletých cest vzniklo na tisíce kreseb, skic a náčrtů, někdy doprovázených písemným záznamem. Byly už většinou ve skicářích, ve větších svázaných knihách.

Do nich soustředil všechno zajímavé a jedinečné, s čím se za svých putováních setkal. Kreslil ovšem i pro svoji radost, stále znova okouzlován krajinou svého domova.“¹⁰⁶

Jako malíř se Ladislav Stehlík prvně představil až v roce 1957 v prvním díle „Země zamyšlená“, od té doby si svá díla sám doplňoval o vlastní malířskou tvorbu. Na otázku proč maluje, Ladislav Stehlík odpověděl velmi výstižně:

„Má-li malíř uspět, musí mít dar vidění, hudebník musí být obdařen darem slyšení, sochař potřebuje citlivý hmat a básník se nemůže obejít bez darů všech uměň. Báseň je složena z hudby i pevné stavby verše, má svou architekturu a jak už řekli jiní, při tvorbě jsou účastny všechny smysly a zkušenosti celého života.“¹⁰⁷

¹⁰⁵ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-10-20.

¹⁰⁶ STEHLÍKOVÁ, B. Brožura k výstavě Ladislava Stehlíka - Domov i svět, 2012.

¹⁰⁷ STEHLÍKOVÁ, B. Brožura k výstavě Ladislava Stehlíka - Domov i svět, 2012.

„Kreslil jsem od malička a o věcech řemesla se mi dostalo dobrého poučení od malířských přátel, kteří po léta tříbili můj vkus. Na mých čtyřicetiletých potulkách po jihočeské zemi se mi kresba stala rovnocenným výrazovým prostředkem, pracovní nezbytností a druhou pamětí. Proč tedy kreslím? Ze záliby i z potřeby.“¹⁰⁸

Ladislav Stehlík byl nadaným kreslířem, což se ukázalo již při studiích v příbramském ústavu. Tam se seznámil s významnými výtvarníky Karlem Hojdenem, Otakarem Mrkvičkou a Václavem Živcem.

Dále na výtvarnou stránku Ladislava Stehlíka působilo mnoho umělců z řad Stehlíkových pozdějších přátel, např. Josef Lada, Mikoláš Aleš a Alois Moravec. Kromě Jana Hály měli na Stehlíka vliv i bratři Josef a František Kočí, kteří jezdili do Bělčic na prázdniny. Zejména pak Josef Kočí, jenž byl malířem, grafikem a ilustrátorem. Bezesporu měli na Ladislava Stehlíka vliv a tudíž nedlouho po dokončení učitelského ústavu, roku 1929 vznikl už „Olej rodných Bělčic“.

V Myslívě měl Ladislav Stehlík mnoho podnětů pro svou malířskou tvorbu, začal se tam naplno věnovat malbě. Zpočátku si kreslil do malého notýsku, přenášel do něj některé motivy a koloritu myslívského okolí. Zajímaly ho především doškové střechy, krajina, ale i svérázné postavy lidí typické pro tento kraj. Z těchto kreseb začal vytvářet skicáře, které se nakonec proměnily v řadu objemných knih.¹⁰⁹

Stehlíkovy další portrétní pokusy z dětských let jsou zaznamenány v památnících spolužaček.

„Okruh otcových malířských přátel se začal rozšiřovat už za jeho příbramského studia. A v době učitelského působení se pošumavský Myslív, kde jsme tehdy bydleli, proměňoval o prázdninách v malý Barbizon (krajinná malba).“¹¹⁰

„Z Prahy přijížděli vedle rodiny Kočích hlavně Alois Moravec a Bohumil Ullrych, ze Strakonice Václav Polívka, ze Sušice Karel Müller, z Českých Budějovic Karel Štěch a Viktor Vorlíček, z Plzně Josef Hodek, s nímž otec podnikal „lovy na motivy“.¹¹¹

Ladislav Stehlík nepoužíval fotoaparát k mapování míst, která navštívil, ale používal místo toho kreslení.

¹⁰⁸ STEHLÍKOVÁ, B. Brožura k výstavě Ladislava Stehlíka - Domov i svět, 2012.

¹⁰⁹ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-10-20.

¹¹⁰ Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce. Dne 2013-10-20.

¹¹¹ STEHLÍKOVÁ, B. Brožura k výstavě Ladislava Stehlíka - Domov i svět, 2012.

Stehlíkova tvorba je nejen poutavá svým obsahem, ale je i velmi melodická. Jeho verše jsou jak výtvarná, tak i hudebně zpracovatelná. Stehlíkovou první prací, která byla zhudebněna, již v roce 1928 v Příbrami v hudebním doprovodu Josefa Dražana, je „Vzpomínka na První máj“.¹¹²

Dále ředitel hudební školy v Českých Budějovicích Josef Beran ve třicátých letech zhudebnil básně „Z jižních Čech“. Autor K. V. Štěpka zkomponoval skladbu na slova Ladislava Stehlíka, tato skladba byla určena pro smíšený sbor „Ruce“ v roce 1937. Další hudebníci, kteří přenesli Stehlíkovu tvorbu do hudební podoby, byli Josef Plavec, Vlasta Křen, Anatol Provazník, Josef Kadlec, Eduard Kolář, atd.¹¹³

¹¹² JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 163 - 165. 22-091-85.

¹¹³ JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. s. 163 - 165. 22-091-85.

7 VÝROČNÍ VZPOMÍNKOVÉ AKCE

Ladislav Stehlík byl významnou osobností jižních Čech, a protože působil na mnoha místech, oslavy probíhají nejen v rodných Bělčicích. Právem je označován za zasloužilého umělce.

Jedna z nejvýznamnějších kulturních slavností proběhla v rodných Bělčicích. Konala se na počest nedožitých osmdesátých narozenin Ladislava Stehlíka, autora „duchem veskrze jihočeského“, ale významem svých děl sahajícím daleko za hranice regionu a obhajujícím celé české novodobé tradice vesnického života. Tato akce se konala 9. července 1989.

K této příležitosti byl slavnostně otevřen památník - básníkův rodný dům v Bělčicích, kde se autor narodil. Otevření památníku se Ladislav Stehlík nedožil.

Obrázek 7: Rodný dům Ladislava Stehlíka v Bělčicích

Zdroj: Vlastní fotografie rodného domu pořizená v Bělčicích.¹¹⁴

V tento slavnostní den se shromáždil před Stehlíkovým domem velký počet lidí, mezi účastníky slavnosti byli příslušníci rodiny, jeho přátelé a obdivovatelé, spoluobčané z Bělčic, představitelé města i okresu a v neposlední řadě i významní hosté.

¹¹⁴ Vlastní fotografie rodného domu pořizená v Bělčicích.

Do proměny Stehlíkova rodného domu a výstavby památníku přispělo mnoho organizací a také řada jednotlivců zde uplatnila svůj důmysl, sílu, energii, organizační a manuální zručnost a také finanční prostředky. V příloze číslo 15 je uvedena fotografie pamětní knihy.

K realizaci památníku Ladislava Stehlíka bylo zapotřebí zejména investorů a tím nejdůležitějším z nich byl MNV Místní národní výbor (dnes Obecní úřad) v Bělčicích a Okresní národní výbor ve Strakoniciích. S realizací pomohlo Dílo, podniku český fond výtvarných umělců v rámci akce „Z“ Místního národního výboru v Bělčicích a tamější tři zemědělská družstva v čele s iniciativním, organizačně zdatným Ing. Karlem Benediktem. Ing. Karel Benedikt byl velkým milovníkem kultury a zároveň velký přítel, nejlepší organizátor a hlavně velký obdivovatel Ladislava Stehlíka.

Výtvarný vzhled památníku navrhl pražský architekt Ivan Soukup. Scénář pak vytvořil historik František Dobiáš. Materiály vystavené v památníku se našly přímo v rodném domě rodiny Stehlíkových, byly to dopisy, články, knihy, bibliografická fakta a obrázky. Mnoho knih také věnovali přátelé Ladislava Stehlíka.¹¹⁵

Obrázek 8: Úvodní místnost v rodném domě Ladislava Stehlíka

Zdroj: Vlastní fotografie pořízená v domě Ladislava Stehlíka v Bělčicích.

Výbornou spoluprací organizací a jednotlivců vznikl opravdu zdařilý výsledek. Je to důstojný památný kulturní stánek autora – rodáka, Ladislava Stehlíka.¹¹⁶

¹¹⁵ Autor tohoto označení neuveden. Zdrojem informace vývěska v rodném domě v Bělčicích.

¹¹⁶ Autor tohoto označení neuveden. Zdrojem informace vývěska v rodném domě v Bělčicích.

Přípravy a utřídění celoživotního odkazu autora vyžádalo mnoho úsilí, protože byl velmi činný. Když ještě žil, s nadšením pozoroval přípravy památníku. Velmi toužil spatřit jeho dobudování a otevření, bohužel se to ale nepodařilo, protože zemřel krátce před jeho otevřením.

Slavnostního dne bělčických oslav 9. července 1989 byl zahájen neformálními proslovy. Promluvil profesor a literární historik František Buriánek, který hovořil o celkovém významu celoživotní tvorby Ladislava Stehlíka. Následoval hudební part hornistů „Corni di Praga“. Po slavnostním projevu byl otevřen vstup do umělcova domu. Tato výjimečná událost se nezrodila ze dne na den, předcházela tomu mnohaletá práce. Ještě tedy za života spisovatele. Den byl zakončen vzpomínkovým večerem a konal se v místní sokolovně pod názvem „Zpěv k zemi“.

Ve vstupní části Památníku Ladislava Stehlíka - mistrova rodného domu jsou bibliografická fakta a materiály, rodinné fotografie a řada spisovatelových knih. Součástí je i busta Ladislava Stehlíka, jeho brýle a hůlka, které mu byly společníkem při cestách.

V patře domu je místnost, jež je uchována v téměř původním stavu s domácími potřebami rodiny, ukázky bytového zařízení včetně starého kalamáře a historického alba rodiny Stehlíkových. Je místnost, ve které se básník narodil. V příloze číslo 16 je uvedena fotografie kuchyně v domě (údajné místo narození Ladislava Stehlíka). Tuto informaci sdělila průvodkyně paní Benešová z Bělčic. Paní Benešová je přítelkyní rodiny a odkaz Ladislava Stehlíka spolu s manželem také pomáhala tvořit.¹¹⁷

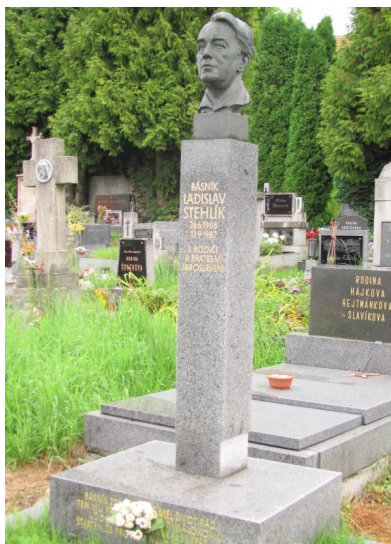
V poslední místnosti, která zároveň uzavírá památník, jsou nainstalovány dopisy, které mu psali významné kulturní osobnosti a jeho přátelé. Je zde zveřejněn i ojedinělý soubor Stehlíkových kreseb, který obsahuje cca čtyřicet kusů. Tato výstava kreseb pronikavě vystihuje zvláštnost jeho výtvarného projevu. V této místnosti je i maminčin původní lodní kufr, o kterém napsal Ladislav Stehlík již zmíněnou báseň „Maminčin lodní kufr“. Tato báseň je umístěna nad ním. Dům je majetkem obce. Celý památník dýchá atmosférou tehdejší doby a dokáže navodit atmosféru kouzelného světa básníka. Vyzývá k otázkám a představám, jak se tehdy žilo.

¹¹⁷ Autor tohoto označení neuveden. Zdrojem informace vývěska v rodném domě v Bělčicích.

K devadesátému výročí narození básníka Ladislava Stehlíka v roce 1998, byly pořádány další oslavy. Byl uspořádán pochod, který začínal obřadem u hrobu autora a pokračoval na radnici, kde starosta přivítal dceru Ladislava Stehlíka, historičku umění PhDr. Blanku Stehlíkovou CSc., která zahájila tyto oslavy. V příloze číslo 17 je uveden životopis dcery Blanky Stehlíkové. Večer slavnosti doprovodila vážná hudba a za přítomnosti mnoha významných hostů probíhala i recitace Stehlíkových veršů.

Oslavy ke stému výročí narození se konaly jak v Bělčicích, tak i v Myslívě. Oslavy v Bělčicích měly obsáhlým program. Konaly se 27. června 2008. Zahájil je průvod, který nejdříve směřoval k básníkovu hrobu, kde se zpívalo a recitovalo. V kostele následoval pietní akt a pochod byl zakončen u rodného domu Ladislava Stehlíka.

Obrázek 9: Fotografie hrobu s bustou Ladislava Stehlíka v Bělčicích

„Básník zde leží, jenž měl život rád, ten mu přál toulek, jak málokomu, už doputoval, odebral se spát, šťasten, že provždy navrátil se domů.“¹¹⁸

Zdroj: Vlastní fotografie.¹¹⁹

Jako vzpomínku na slavnostní den obdržel každý účastník vzpomínkovou publikaci s kresbami Ladislava Stehlíka. V této publikaci, v podkladech k tomuto dni, se skrývá literární inspirace členů Jihočeského klubu v Českých Budějovicích.

Docent Jaroslav Toman a Miloš Zelenka vystoupili na oslavě s přednáškou, s recitací vystoupil Petr Šulista a Karel Benedikt.¹²⁰

¹¹⁸ Citace z náhrobku Ladislava Stehlíka.

¹¹⁹ Vlastní fotografie hrobu Ladislava Stehlíka, pořízená v Bělčicích.

Na jaře roku 2013 byla také slavnostně otevřena „Stehlíkova Stezka“ v Myslívě. Akce se konala 13. dubna 2013 v dopoledních hodinách. Den byl zahájen u informační tabule, na návsi „u Sladovníků“.

Obrázek 10: Pozvánka na slavnostní otevření Stehlíkova naučné stezky

Zdroj: OÚ Myslív.¹²¹

Úvodní proslov k otevření stezky přednesla starostka OÚ Myslíva paní Marie Pícková, dále měla proslov dcera Ladislava Stehlíka, PhDr. Blanka Stehlíková, CSc., která byla samozřejmě čestným hostem slavnostního otevření. Po zahájení se vydal průvod účastníků po trase stezky se zakončením na vrchu Štírka.

Je nutné uvést, že Stehlíkova naučná stezka vznikla ve spolupráci s bavorským městem Regen. Stezka prochází jímavou krajinou kolem Myslíva, ležícího v šumavském podhůří, ve zvlněné kopcovité krajině. Její délka je dvanáct kilometrů a je přístupna jak pěším turistům, tak i cykloturistům.

Stezka vede z obce Myslív po cyklotrase číslo 2162 přes Polánku, Pohoří, Štípkoklasy a Nehodív zpět do Myslíva nebo dál po cyklotrase číslo 2199 přes Loužnou s napojením na cyklotrasu číslo 2083. Naučná stezka je věnována básníkovi, který tuto oblast poznal a často ve svých dílech opěvoval.

Celá trasa stezky je doprovázena informačními tabulemi. V příloze číslo 18 je uvedena fotografie informačních brožur Stehlíkova stezky.

V Myslívě se vzpomínkové akce na Ladislava Stehlíka konají každých pět let.

V příloze číslo 19 je uvedena fotografie pamětní desky Ladislava Stehlíka, která se nachází na budově OÚ v Myslívě.

¹²⁰ Autor tohoto označení neuveden. Zdrojem informace vývěska v rodném domě v Bělčicích.

¹²¹ Pozvánka na otevření Stehlíkova stezky z Myslíva.

ZÁVĚR

V závěru své diplomové práce uvádím, k jakým závěrům jsem dospěla. Ze zdrojů a rozhovorů s pamětníky, které se mi podařilo získat, jsem sestavila můj ucelený pohled na Ladislava Stehlíka, jeho uměleckou – malířskou, básnickou, spisovatelskou a pedagogickou stránku.

V záměru práce jsem stanovila dvě pracovní hypotézy, které jsem měla za úkol na základě svého zkoumání v kladném případě obhájit nebo učinit jiný záměr. A sice to, že: Ladislav Stehlík jako člověk a pedagog měl během svého života vliv na žáky, které učil a svým pedagogickým přístupem je ovlivňoval; a dále, že Ladislav Stehlík svým uměleckým i lidským odkazem pomáhá pochopit tehdejší dobu.

Vzhledem k zaměření mé odbornosti, které se věnuji, je pochopitelný důvod proč jsem zvolila téma, které je mi blízké a které mne v životě ovlivnilo v pozitivním slova smyslu – Ladislav Stehlík jako pedagog, člověk a umělec. Současné obhájení výběru tématu „Monografie o životě a díle Ladislava Stehlíka jako učitele a umělce“ je vyznáním autorovi, obdivovatelem stejného kraje. Místa jižních Čech a konkrétně vesnice Myslív, kde on dlouho působil, je zároveň i mou citovou záležitostí.

Stehlíkův život od narození, dětství až po dospělost, jeho rodiče a sourozenci, kteří bezesporu ovlivnili Ladislava Stehlíka v tom nelepším slova smyslu je uchopitelné téma, které svádí k hodnocení lehkosti zpracování. Není tomu tak. Rodiče mu dali lásku a rozvinuli ve svém synovi krásný vztah, jak k lidem nejprostšího původu, tak i k přírodě a jejím krásám. Otec Karel Stehlík miloval knihy a historii, tuto zálibu vypěstoval i u syna Ladislava Stehlíka. Matka Marie naučila Ladislava všem citovým vjemům a úctě k ženám. Pevné celoživotní pouto vázalo Ladislava Stehlíka i k rodnému městu, kde vyrostl a prožil dětství plné her a bezstarostnosti. Ladislav Stehlík měl celý život „toulavé boty“, přestože jeho srdce zůstalo stále doma v Bělčicích a Myslívě.

Pro celistvost diplomové práce a zároveň naplnění pracovních hypotéz jsem uvedla svá zjištění, jaký měl Ladislav Stehlík umělecký a učitelský vliv. Pro výsledek byly kromě písemných zdrojů stěžejní rozhovory s pamětníky, zejména rozhovory s dcerou PhDr. Blankou Stehlíkovou, CSc., kterou ovlivnil ze všech nejvíce, jako jemu nejbližší milovanou osobu.

Nedělitelnou součástí práce jsou básně a slova, věnovaná a korespondovaná autorovi Ladislavu Stehlíkovi od spisovatelů, vděčných lidí, žáků i od jeho celoživotních obdivovatelů, jako jejich poděkování. Tuto část je možno chápat jako důkaz jeho vlivu na své okolí.

Ladislav Stehlík zanechal dojem svou osobností a skromností na všechny, se kterými se setkal při svém putování i pedagogické praxi. To se týká i čtenářů jeho děl a další tvorby. Působil na lidi svým citem, uměleckým vjemem, malířskou propracovaností, zkrátka celoživotním dílem. Jeho básně vypovídají o těch nejobyčejnějších věcech a místech, tak jak uměl jen on. Popisoval vesnice, místa, krajiny v původním charakteru. Zachytil obraz tehdejší doby pro ty, kteří jej už takhle nemohou poznat, protože vývoj, technické a jiné pokroky změnil ráz většiny původních a starých dob. Pracovní hypotézy, nastavené v úvodu diplomové práce, se potvrdily, Ladislav Stehlík ovlivnil mnoho lidí okolo sebe. Z uvedeného je zřejmé, že měl během svého života vliv na žáky, které učil a svým pedagogickým přístupem je ovlivňoval, a zapůsobil na ně celou svou tvůrčí – uměleckou, pedagogickou i lidskou stránkou. Dále je možno vyvodit závěr, že svým uměleckým odkazem pomáhá pochopit tehdejší život a dobu.

V diplomové práci je zachycena celoživotní tvorba Ladislava Stehlíka. Obsahuje prozaickou, básnickou i malířskou práci autora. Každá z těchto stránek Ladislava Stehlíka byla úzce spjata s autorovým dětstvím prožitým v Bělčicích, krajinou a přírodou kolem něj, druhým domovem v Myslívě, dětmi a lidskými osudy v tehdejších dobách na vesnici. Zpočátku se projevoval jako lyrik, což se po válce změnilo a jeho tvorba se ubírala jiným směrem. Nikdy nezapomněl na místo, odkud pocházel, i přesto, že se nakonec jeho domovem stala Praha. Tam se mohl ale snadněji věnovat své práci spisovatele. Měl mnoho přátel mezi umělci, jak spisovateli, sochaři, hudebníky, tak i malíři.

Potvrzení pracovní hypotézy dokazují i nové skutečnosti - vzpomínkové akce, pořádané na jeho počest, na jeho památku a jeho odkaz – vybudování památníku – rekonstrukce rodného domu v Bělčicích, pravidelné výroční oslavy narození Ladislava Stehlíka, jako člověka, který se nesmazatelně vryl do krajových dějin České republiky. Stejně tak je možno hodnotit vybudování Stehlíkovy stezky, která vznikla na jeho počest po zmapovaném okolí Myslíva.

Lidé, kteří znali tohoto autora jihočeského kraje, vzpomínají na něj s úctou, kterou si umělec zaslouží. Jsem přesvědčena, že se na Ladislava Stehlíka nikdy nezapomene, protože se lidé mnohdy k původním tradicím pomalu a postupně stále více navracejí. Obraz vesnic, ducha dávných dob a přírodních motivů si budeme připomínat prostřednictvím autorských děl Ladislava Stehlíka, ve kterých se nachází důležitá symbolika přírody, klidu, přátelství, rodiny a tradic.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- JIRÁSEK, B. *Ladislav Stehlík*. Praha: Československý spisovatel, 1985. 22-091-85.
- KAŠPAR, T. a D, KAŠPAROVÁ. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.
- KOLDOVÁ, M. a L, STRAKOVÁ. *Zasloužilý umělec Ladislav Stehlík*. České Budějovice: Státní vědecká knihovna, 1984.
- KYLIÁNOVÁ, L. *Ladislav Stehlík: autor mého kraje*. Plzeň, 2012. Bakalářská práce. Západočeská Univerzita. Fakulta pedagogická. Katedra českého jazyka a literatury. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Bohumil Jirásek, CSc.
- KŘÍŽ, M. a kol. *Mysliv: historie a současnost*. Arkáda, 2010. ISBN neuvedeno.
- Kolektiv autorů. *Ladislav Stehlík a jižní Čechy*. Bělčice a Blatná, 1988.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*, 1. vyd. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-170-3.
- PRŮCHA, J. *Učitel*. 1.vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-303-X.
- SOCHOROVÁ, L. *Klatovsko v díle Ladislava Stehlíka*. Brožura. Klatovy: Arkáda, 2008.
- STEHLÍK, L. *Dědečku povídej*. Praha: Albatros, 1973. 80-7185-167-1.
- STEHLÍK, L. *Dub královny Johanky*. Praha: Melantrich, 1969. 32-022-69.
- STEHLÍK, L. *Jiní na trnkách*. Praha: Československý spisovatel, 1978, 22-025-78.
- STEHLÍK, L. *Kvetoucí trnka*. 2. vyd. Praha: Fr. Borový, 1942.
- STEHLÍK, L. *Ladovy veselé učebnice, ptáci*. Praha: Albatros, 1979.
- STEHLÍK, L. *Můj Mysliv*. Praha, Litomyšl: Paseka, 1998. ISBN 80-7185-167-1.
- STEHLÍK, L. *Pelyněk*. Praha: Fr. Borový, 1949.
- STEHLÍK, L. *U krbu*. Praha: Československý spisovatel, 1987. 22-060-87.
- STEHLÍK, L. *Země zamyšlena I*. Praha: Československý spisovatel, 1986.
- STEHLÍK, L. *Země zamyšlena II*. Praha: Československý spisovatel, 1986.
- STEHLÍK, L. *Země zamyšlena III, Šumava*. Praha: Československý spisovatel, 1970.

STEHLÍKOVÁ, B. *Abeceda Lásky*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-1917-0.

Seznam ostatních zdrojů

Autor označení neuveden. Zdrojem informace vývěska v rodném domě v Bělčicích.

Ladislav Stehlík 1908- 1987, Literární inspirace dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů. Blatná a Bělčice. 2008.

Fotografie z osobního vlastnictví Vlastimila Moravce.

Informační brožury Stehlíkovy stezky.

Kronika obce Myslív.

Nahrávka rozhovoru s dcerou Ladislava Stehlíka, PhDr. Blankou Stehlíkovou, CSc. Dne 2013-09-14, 2013-10-20.

Pozvánka na slavnostní otevření Stehlíkovy stezky.

Rozhovor s Vlastou Karlíkovou, občankou Myslíva. Dne 2013-12-19.

Rozhovor s Petrem Soukupem, občanem Myslíva. Dne 2013-11-20.

STEHLÍKOVÁ, B. Brožura k výstavě Ladislava Stehlíka – Domov i svět, 2012.

SEZNAM ZKRATEK

Z	Budovatelské dobrovolné akce
OÚ	Obecní úřad
MNV	Místní národní výbor

SEZNAM OBRÁZKŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Učitelství sbor v Myslivě 18. června 1935, uprostřed Ladislav Stehlík, vpravo dole Aloisie Lukešová (později Stehlíková).....	14
Obrázek 2: Kresba Myslíva - Myslív, Na Vartě 1941.....	18
Obrázek 3: Učitelství sbor spolu s Ladislavem Stehlíkem z roku 1940.....	25
Obrázek 4: Fotografie učitelství sboru v Myslivě roku 1937 před starou školou.....	35
Obrázek 5: Fotografie první třídy s učiteli z roku 1910 v Myslivě.....	36
Obrázek 6: Fotografie Ladislava Stehlíka se svou třídou (III. třída), roku 1932 v Myslivě, ve třídě bylo 46 žáků.....	37
Obrázek 7: Rodný dům Ladislava Stehlíka v Bělčicích.....	60
Obrázek 8: Úvodní místnost v rodném domě Ladislava Stehlíka.....	61
Obrázek 9: Fotografie hrobu s bustou Ladislava Stehlíka v Bělčicích.....	63
Obrázek 10: Pozvánka na slavnostní otevření Stehlíkovy naučné stezky.....	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Ladislav Stehlík	I
Příloha B – Fotografie Ladislava Stehlíka.....	II
Příloha C – Kresba Myslíva, Ladislava Stehlíka	III
Příloha D – Dům u „Zajíců“, kde Stehlíkovi bydleli	IV
Příloha E – Fotografie knihy „Myslív historie a současnost“	V
Příloha F – Ladislav Stehlík s dcerou Blankou a manželkou	VI
Příloha G – Mapa Myslíva a mapka cyklostezky	VII
Příloha H – Fotografie učitelského sboru v Myslívě	VIII
Příloha CH – Myslívká Škola	IX
Příloha I – Ladislav Stehlík se svou třídou v Myslívě	X
Příloha J – Brožura Ladislav Stehlík a Literární inspirace dílem	XI
Příloha K – Pozvánka na večer Ladislava Stehlíka.....	XII
Příloha L – Fotografie Ladislava Stehlíka na dvoře u „Noháčků“	XIII
Příloha M – Báseň „Vzpomínka na Myslív“	XIV
Příloha N – Fotografie pamětní knihy v rodném domě.....	XV
Příloha O – Fotografie kuchyně v domě v Bělčicích	XVI
Příloha P – PhDr. Blanka Stehlíková, CSc.,.....	XVII
Příloha Q – Informační brožury Stehlíkovy stezky.....	XIX
Příloha R – Fotografie pamětní desky Ladislava Stehlíka	XX
Příloha S – Dopisy Ladislava Stehlíka korespondované žákům.....	XXI

PŘÍLOHY

Příloha A – Ladislav Stehlík

Zdroj: Vlastní fotografie obrazu Ladislava Stehlíka.

Příloha B – Ladislav Stehlík

Zdroj: Osobní vlastnictví Vlastimila Moravce, občan Myslíva.

Příloha C - Kresby Myslíva z Mílové hory a od rybníčku, Ladislava Stehlíka

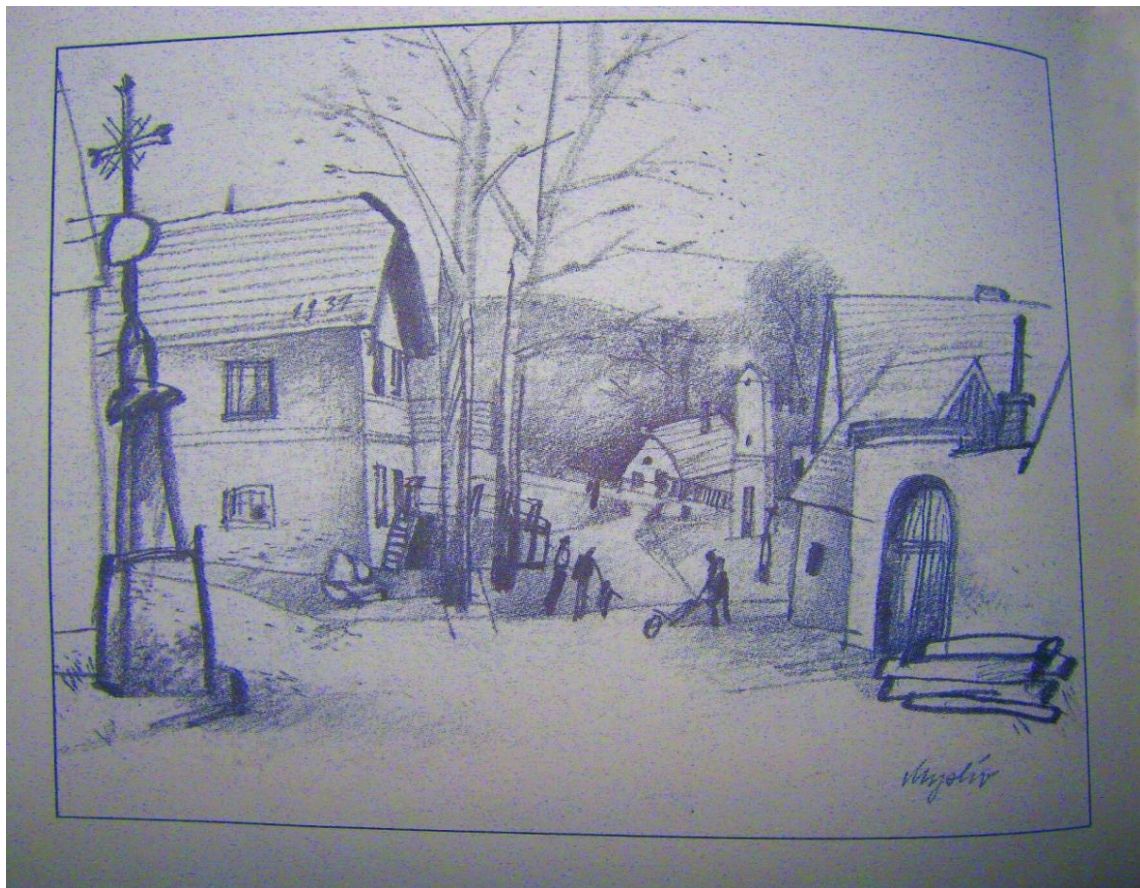

Zdroj: STEHLÍK, L. *Můj Myslív*. Praha: Paseka, 1998. s. 38. ISBN 80-7185-167-1.

Zdroj: Osobní vlastnictví Vlastimila Moravce, občan Myslíva.

Příloha D - Dům, kde Stehlíkovi bydleli v Myslívě u „Zajíců“ číslo popisné 8

Zdroj: Osobní vlastnictví Vlastimila Moravce, občan Myslíva.

Příloha E - Fotografie knihy „Myslív – historie a současnost“ a obecní znak

Zdroj: KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Arkáda, 2010.

Příloha F – Fotografie Ladislava Stehlíka s dcerou Blankou Stehlíkovou a ženou Aloisí

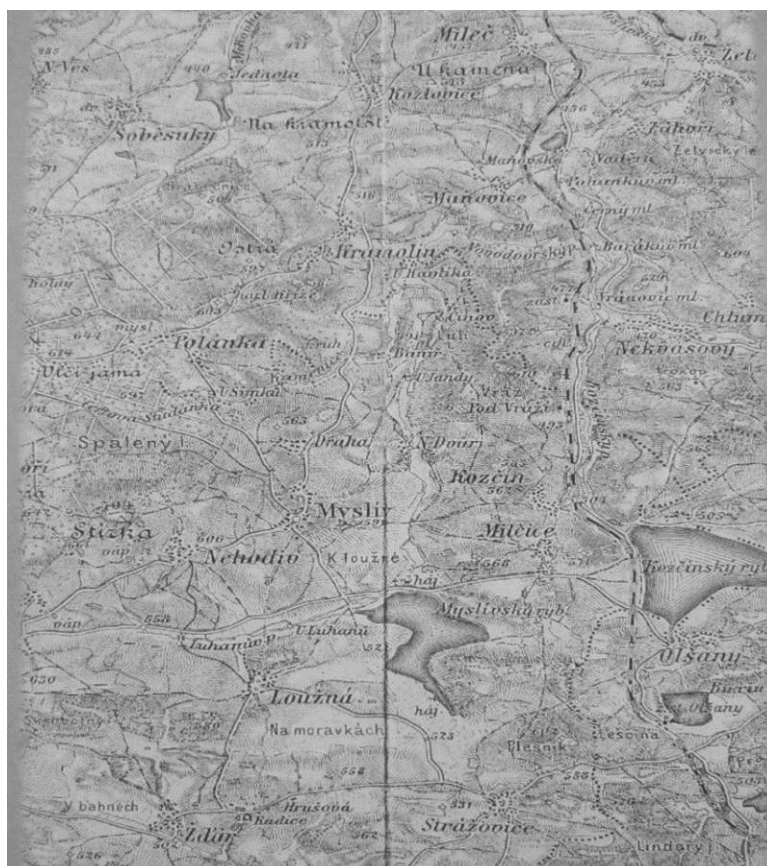

Zdroj: Osobní vlastnictví Vlastimila Moravce, občan Myslíva.

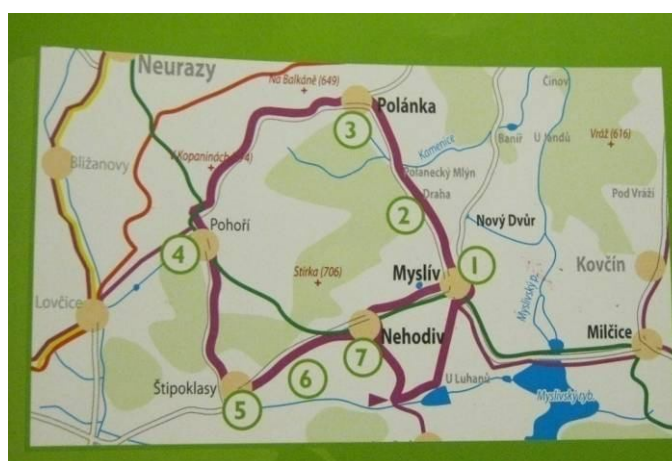

Zdroj: KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Arkáda, 2010. s. 94.

Příloha G - Fotografie mapy Myslíva z roku 1928 a plán cyklostezky v okolí Myslíva,

Zdroj: KRÍŽ, M. a kol. *Myslíva: historie a současnost*. Arkáda, 2010. s. 122.

Zdroj: Brožura Stehlíkovy stezky.

Příloha H - Fotografie učitelského sboru v Myslívě s Ladislavem Stehlíkem 1936/1937

Zdroj: KRŽIŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Arkáda, 2010. s. 85.

Ladislav Stehlík s kolegy učiteli a žáky na setkání v Myslívě

Zdroj: Osobní vlastnictví Vlastimila Moravce, občan Myslíva.

Příloha CH - Fotografie myslívké školy

Zdroj: KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Arkáda, 2010. s. 62.

Fotografie přestavby a rekonstrukce myslívké školy v padesátých letech 20. století.

Zdroj: KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Arkáda, 2010. s. 64.

Příloha I - Fotografie Ladislava Stehlíka se svou třídou v Myslívě

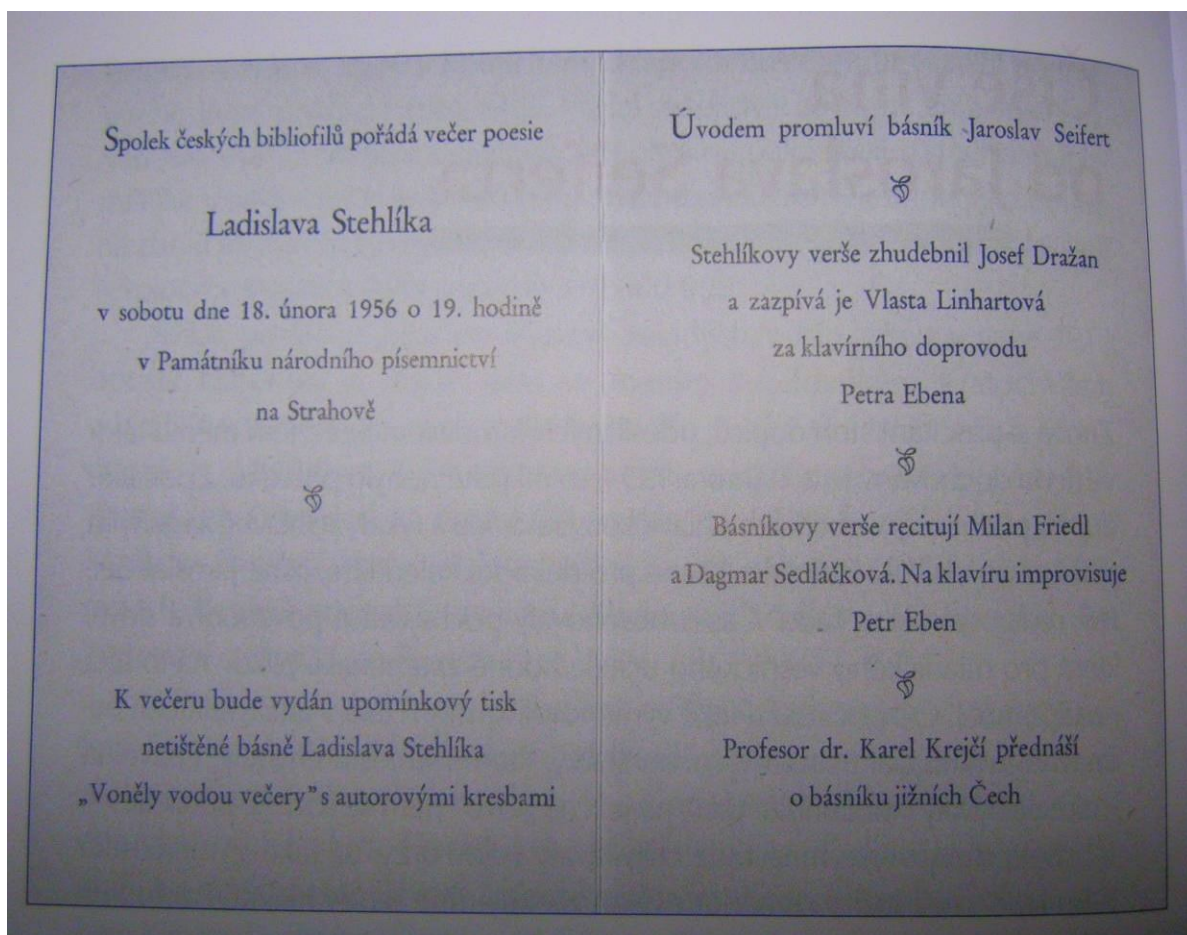
Zdroj: Osobní vlastnictví Vlastimila Moravce, občana Myslíva.

Příloha J - Fotografie brožury Ladislava Stehlíka 1908-1987 s literární inspirací dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů

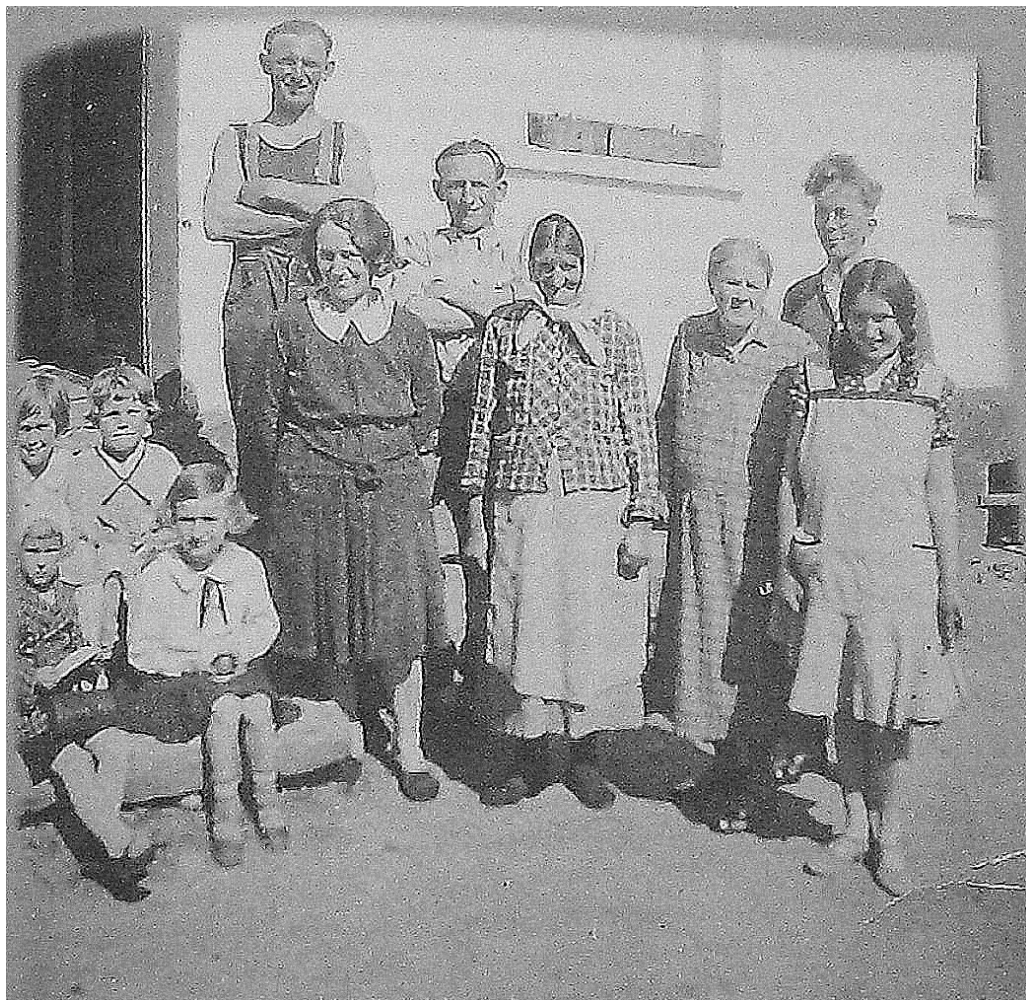
Zdroj: Brožura Ladislava Stehlíka 1908-1987 s literární inspirací dílem Ladislava Stehlíka v poezii a próze českých autorů.

Příloha K - Fotografie pozvánky na večer Ladislava Stehlíka v Památníku národního písemnictví, 1956

Zdroj: STEHLÍKOVÁ, B. *Abeceda lásky*. Praha: Mladá fronta, 2012. s. 106. ISBN 978-80-204-1917-0.

Příloha L - Fotografie Ladislava Stehlíka na dvoře v Myslívě u „Noháčků“

Zdroj: KŘÍŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 89.

Příloha M - Báseň Ladislava Stehlíka „Vzpomínka na Myslív“

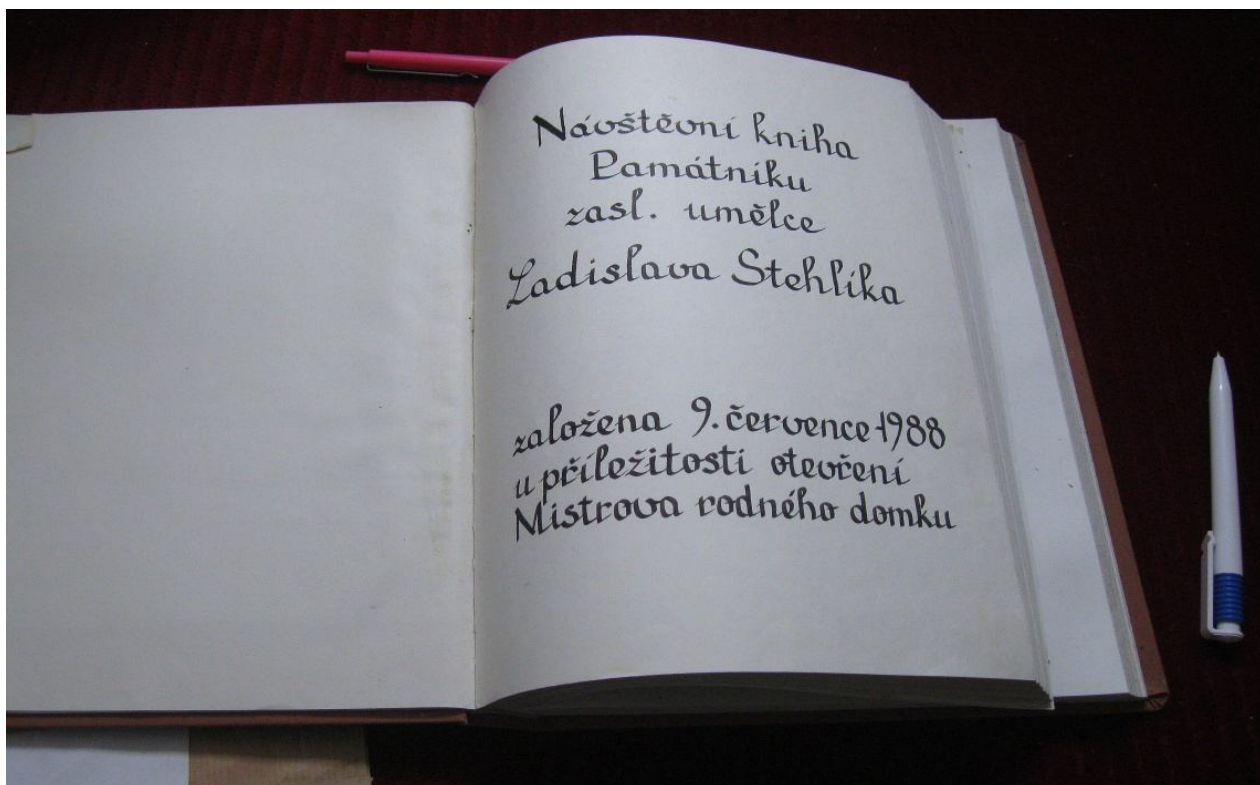
Vzpomínka na Myslív:

*„Tam u nás jistě padá sníh
a hejno zkřehlých kvíčal sedí na jeřábech.
Zas bílým lesem chtěl bych jíti tich
sám se sebou a město cítiti v zádech.*

*Tam u nás jistě padá sníh
a slunce přeje modrobílé zimě.
Ty jase, po němž marně toužím v ulicích,
z šedosti vysvlékni mě.“*

Zdroj: : KRŮŽ, M. a kol. *Myslív: historie a současnost*. Klatovy: Arkáda, 2010. s. 4.

Příloha N - Návštěvní kniha v památníku Ladislava Stehlíka

Zdroj: Vlastní fotografie pamětní knihy pořízená v rodném domě v Bělčicích.

Příloha O - Fotografie Kuchyně v domě Stehlíkových, která je zachována téměř v původním stavu

Zdroj: Vlastní fotografie úvodní místnosti pořizená v rodném domě v Bělčicích.

Blanka Stehlíková se narodila 26. 08. 1933 v Březových Horách. Vyrůstala s rodiči ve vesničce Myslív. Nejdříve navštěvovala Myslívskou školu, na kterou hodně ráda a často vzpomíná. Chodila tam do páté třídy.

Rodiče Blanku poslali na jeden rok do školy do měšťanky, bylo to deset kilometrů pěší chůze od Myslíva, muselo to být dosti náročné chodit to denně. Další rok 1944 – 1945 byla Blanka vyslána do gymnázia v Českých Budějovicích.

„Neměla jsem plnicí pero a nosila si vlastní kalamář, takže na mě spolužáci pohlíželi dost udiveně. Bylo to velmi tvrdé. Jednou se za mnou tatínek přijel podívat a přivezl mi krásné plnicí pero, dokonce to byla tzv. „Vatrmanka“ se zlaceným hrotem. Tím jsem se z hlediska školních potřeb přiblížila svým spolužákům.“

Když byla Blanka Stehlíková v Českých Budějovicích, už domů jezdit skoro nemohla. Byl zákaz jezdit dál než sedmdesát kilometrů, jezdily už vojenské transporty a hrozilo nebezpečí zajetí. Němci utíkali na západ. Pro jedenáctileté dítě to bylo velmi těžké období. Musela být odkázána jen sama na sebe bez opory rodičů.

Když už byla zpátky v Myslívě, rodiče ji brali sebou na různé návštěvy a tak poznala třeba Fráňu Šrámka, Jaroslava Kvapila, což pro malou „slečnu“ byl opravdu velký zážitek. Ráda četla a tito spisovatelé malé Blance nosili výborné knihy, půjčovala si také knihy ze školní knihovny.

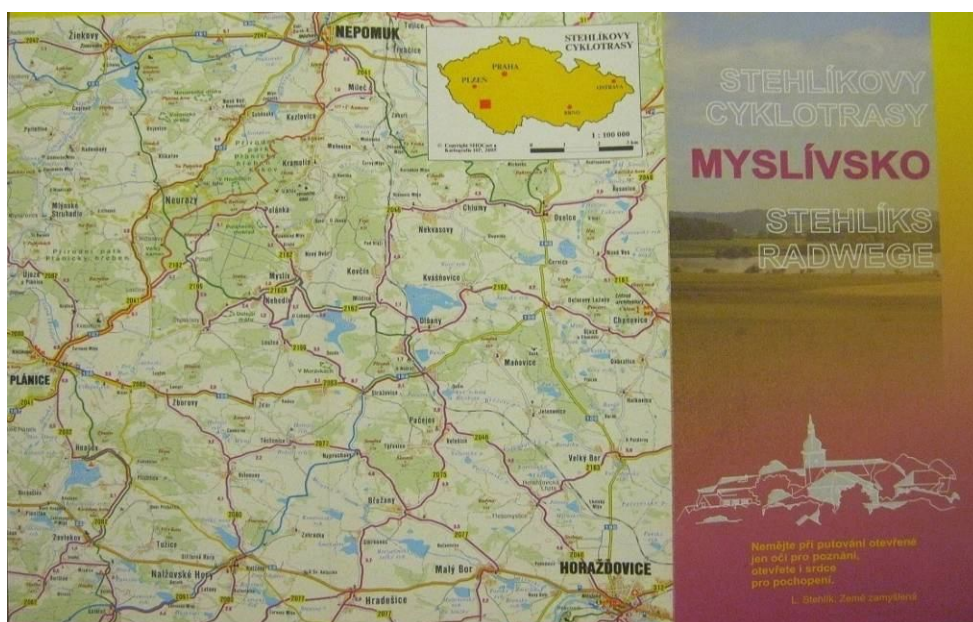
V Praze začala chodit na Státní reálné gymnázium Jana Masaryka. Od malička nechtěla být protěžovaným dítětem a jít přímo ve stopách svého otce Ladislava Stehlíka. Dala se proto na studium historie, ve které se skloubilo jak výtvarné umění, tak i psaní.

Po ukončení gymnázia následovala filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, kde studovala obor Dějiny umění. Blance Stehlíkové byl Diplom kandidáta věd, za disertaci Česká angažovaná grafika 1917 – 1927, vzhledem k tehdejší těžké době předán až v roce 1989.

Napsala cca 30 knih a mnoho článků. Jde o odbornou literaturu, až na poslední vzpomínkovou knihu „Abeceda lásky“. Jejím zájmem bylo české umění dvacátého století, hlavně s důrazem na grafiku a ilustraci. Pracovala také jako vědecká síla v kabinetu pro teorii, kritiku a dokumentaci Svazu československých výtvarných umělců a také jako redaktorka „Večerní Prahy“. Spolupracovala například s nakladatelstvím „Zlatý Máj“. Její celoživotní práce, angažovanost a trpělivost přinesla ovoce v podobě ceny Svazu českých výtvarných umělců za přínos v oblasti knihy a ilustrace. Získala i dvě pamětní medaile Památníku Terežín a v roce 2007 obdržela medaili Václava Hollara.

Zdroj: Na základě ústního sdělení PhDr. Blanky Stehlíkové, CSc., autorce diplomové práce.

Příloha Q – Informační brožury - Stehlíkova stezka

Zdroj: Brožury Stehlíkova stezky.

Příloha R - Pamětní deska Ladislava Stehlíka na Obecním úřadě v Myslívě

Zdroj: Vlastní fotografie pořízená na OÚ v Myslívě.

Příloha S - Dopisy Ladislava Stehlíka korespondované žákům

Dopis číslo 1.

Tom, kteří se to vymysleli. Moc by nás za-
jímalo, kterou písničku zvolili, což,
ať přáno zjít a vyprávět, napiš
nám několik řádek
S srdečným pozdravem
Ladislav Stehlík
Přijí slavnosti a štěstí velikonoce.

Milí moji bývalí žáci!
K Vašim připojení i já svůj děk a bláží mu,
že ještě někdo vzpomíná. Kому se to stane, aby
ani po čtyřiceti letech nebyl zapomenut.
Všechny Vás udřívám a vzpomínám L. Stehlíkova

Dopis číslo 2.

V Praze 3. 4. 1985

Náš milý myslivský žáci,
na ulici známé čtenářské sdělení mi;
že jste nám ke dni učitelů nechali za-
hrádku v ~~české~~ ^{české} Těži se dovedla Blan-
ka uholice. Moc nás potěšila vaše vzpo-
mínka, ale my jsme bohužel ji neslyšeli.
Děkuji Vám velmi srdečně a protože
Kronická má v obci vřelého vřelost,
obracím se na Tebe, abys pokračoval

Zdroj: Osobní vlastnictví Vlastimila Moravce, občan Myslíva.

5. 9. 83

Moje milé máhyně a máci,
děkuji Vám, že jste si na nás vzpomně-
li a pozvali nás na svůj sjezd. Je to
od Vás moc milé, ale nemohu se došla-
vit - manžel má několik besed a vy-
stav, které končí, mimo to také něja-
ké filmování v Bladně a v Tamařili-
ích, takže nevíme, kam dít, počít.
V Bladně jste jme už v Myslivě byli
i s Blavčínou rodinou a moc se nám
sjezd líbil

Přeji Vám hodně zdraví a pěk-

27.6.78

Naši dárů a milí máci,
děkujeme Vám na pozvání
na Váš sjezd 1.7.78
Rádi bychom se ho účastnili,
ale protože manžel má oslavy
40. narozenin ve svém rodišti Běl-
čicích v tentýž den a k tomu
hodinu, jak je nájno v při-
ložené pozvánky, nemůžeme
přijít včas. Ale protože bychom
měli Vás rádi navítali, má-
me v úmyslu najít do Mys-
líva aspoň na hodinku. Přes-
nou hodinu určit nemůžu, až
jak nám to vyjde - I obědem
nečekejte, přijedeme pondějí,
obědovat musíme s rodáky, kte-

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Blanka Němcová

Obor: Andragogika

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Monografie o životě a díle Ladislava Stehlíka jako učitele a umělce

Rok: 2014

Počet stran textu bez příloh: 60

Celkový počet stran příloh: 24

Počet titulů českých použitých zdrojů: 21

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 0

Počet ostatních zdrojů: 11

Vedoucí práce: PhDr. Albína Měchurová